

HRADEC KRÁLOVÉ

HRADECKÝ VENKOV

o.p.s.

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ
NA ÚZEMÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ
HRADEC KRÁLOVÉ

Analýza území

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Úvod.....	3
1.1 Pojem MAP	3
1.2 Účel MAP.....	3
2. Analytická část.....	4
2.1 Obecná část analýzy.....	4
2.1.1 Základní informace o řešeném území, jeho vymezení	4
2.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území MAP majících souvislost s oblastí vzdělávání	6
2.1.3 Výstupy z výzkumu potřeb základních a mateřských škol /data z dotazníkového šetření realizovaného MŠMT v rámci projektu MAP vzdělávání na území ORP Hradec Králové	8
2.1.4 Charakteristika školství v řešeném území	22
2.1.5 Sociálně vyloučené lokality na území	47
2.1.6 Sociálně patologické jevy v prostředí škol	50
2.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM).....	53
2.2 Specifická část analýzy	61
2.2.1 Témata MAP v řešeném území.....	61
2.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.....	64
2.2.3. Závěry z komunitního zapojení cílových skupin cílových skupin z území Hradeckého venkova.....	66
2.2.4 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	69
2.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	77
Seznam zkratk.....	79
Přílohy:.....	80

1. Úvod

1.1 Pojem MAP

MAP (Místní akční plán) je akční plán pro území obce s rozšířenou působností Hradec Králové, který je zaměřený na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového neformálního vzdělávání.

MAP je realizován v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání v prioritní ose 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Tato prioritní osa je postavena na základní tezi, že klíčovým článkem kvality škol jsou motivovaní a kompetentní učitelé a ředitelé (Strategie 2020).

1.2 Účel MAP

MAP stanoví priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě znalosti situace v regionu, vyhodnocení potřebnosti a naléhavosti opatření podložených reálnými daty a analýzami z území. Cílem MAP je zlepšit kvalitu vzdělávání v mateřských

a základních školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání, tj. vybudováním udržitelného systému komunikace. Plán bude sestaven za spolupráce zřizovatelů základních a mateřských škol, včetně škol poskytujících speciální péči, za účasti ředitelů škol, učitelů a dalších sociálních partnerů, jako jsou rodiče, neziskové organizace a ostatní vzdělávací instituce.

Paralelním cílem procesu místního akčního plánování je aktualizace databáze informací pro přípravu územně zaměřených výzev v OP VVV a výzev ve specifickém cíli 2.4 IROP. Realizace MAP je podmínkou pro získání evropských investic do oblastí včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání, inkluzivního vzdělávání a podpory žáků se SVP, vybavenosti, modernizace a rekonstrukce škol.

V průběhu realizace projektu bude vytvořen strategický dokument, který by měl být dohodou o prioritách vzdělávací politiky na území ORP Hradec Králové a následně bude zpracován soubor aktivit a konkrétních návrhů na řešení místních problémů (Akční plán).

2. Analytická část

2.1 Obecná část analýzy

2.1.1 Základní informace o řešeném území, jeho vymezení

Území ORP Hradec Králové

Správní obvod ORP Hradec Králové se rozkládá v jižní části Královéhradeckého kraje a je rozlohou a počtem obyvatel největším správním obvodem kraje. Zahrnuje 81 obcí, z nichž má 5 statut města. ORP Hradec Králové zaujímá plochu 67 744 ha, což tvoří 14,2 % rozlohy Královéhradeckého kraje. Region se rozkládá v úrodné nížinné oblasti Východolabské tabule a je charakteristický kvalitním životním prostředím bez výrazného ovlivňování velkými znečišťovateli či dálkovým přenosem škodlivin. Je jádrovou hospodářskou oblastí kraje se širokým zemědělským zázemím. Zemědělská půda zabírá 68,9 % území regionu, zatímco lesní půda pouze 16,8 %.

Přirozeným centrem ORP i celého kraje je město Hradec Králové, které je také největším dopravním uzlem pro všechny druhy dopravy. Vzhledem k vysoké kvalitě života je v regionu zájem o bydlení. Ve městě samotném probíhá bytová výstavba a v okolních obcích dochází k nárůstu výstavby individuálního bydlení. V ORP Hradec Králové žije čtvrtina obyvatel kraje. Demograficky je region ovlivněn stárnutím populace, vzhledem k nízkému přirozenému přírůstku obyvatelstva je růst počtu obyvatel způsoben migračními faktory. V regionu roste počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel.¹

Území MAP

Na základě dohody o vymezení území pro tvorbu MAP vzdělávání v ORP Hradec Králové mezi nositelem projektu (Statutárním městem Hradec Králové) a partnerem projektu (Hradecký Venkov o. p. s.) ze dne 7. 9. 2015 bylo vymezeno:

- **celé území ORP Hradec Králové** vyjma území obcí a měst, které budou řešeny v rámci **ORP Nový Bydžov** (Chlumec nad Cidlinou, Chudeřice, Kosice, Kosičky, Lovčice, Nové Město, Lišice, Olešnice, Písek, Klamoš, Stará Voda, Káranice,

---

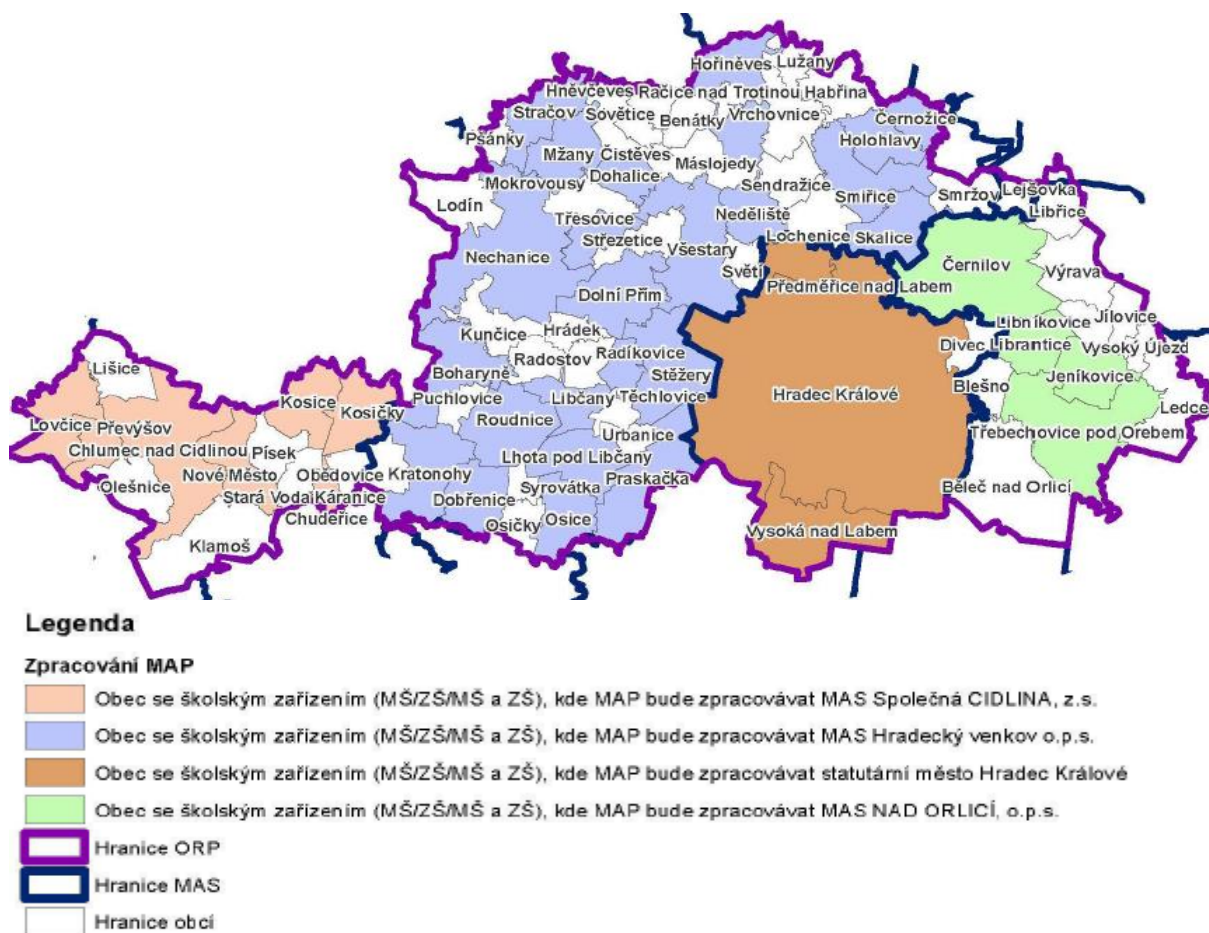
¹https://drive.google.com/folderview?id=0BySbpfMYsim_fl9QaDVSLU85cFo3LUt3cTIRcUNEc1pqRncxRjJPcDZoUTU5Tnl1RzhVWVW8&usp=sharing

Převýšov) a dále vyjma obcí a měst které budou řešeny v rámci **ORP Kostelec nad Orlicí** (Černilov, Lejšovka, Libřice, Výrava, Jílovice, Libníkovice, Librantice, Vysoký Újezd, Blešno, Jeníkovice, Ledce, Třebechovice pod Orebem, Běleč nad Orlicí).

Území bylo dále pro potřeby tvorby MAP rozděleno na 2 části:

- obce se školským zařízením (MŠ a ZŠ), kde MAP bude zpracovávat statutární město **Hradec Králové**: Hradec Králové, Předměřice nad Labem, Vysoká nad Labem;
- obce se školským zařízením (MŠ a ZŠ), kde MAP bude zpracovávat MAS **Hradecký Venkov** o. p. s.: Boharyně, Černožice, Dobřenice, Dohalice, Holohlavy, Hoříněves, Kratonohy, Lhota pod Libčany, Libčany, Mžany, Neděliště, Nechanice, Osice, Praskačka, Probluz, Roudnice, Skalice, Smiřice, Stěžery, Stračov, Těchlovice, Třesovice, Věstary.

Obrázek č.1 – Rozdělení správního obvodu ORP Hradec Králové pro tvorbu Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání

Zdroj informací: MAS Hradecký Venkov o. p. s.

Na území MAP vzdělávání v ORP Hradec Králové je 54 mateřských škol, 41 základních škol, 5 základních uměleckých škol a 3 domy dětí a mládeže. Střední školství je zastoupeno 21 školami, z nichž je naprostá většina v Hradci Králové. Zařízení vyššího školství jsou pouze v Hradci Králové a to 2 VOŠ a 3 vysoké školy. Vybavenost školskými zařízeními na území ORP Hradec Králové je dostačující.

2.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území MAP majících souvislost s oblastí vzdělávání

Výchozími dokumenty při zpracování obecné části analýzy území MAP jsou:

- Strategie na národní úrovni: Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015 -2020, Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018, RIS 3 strategie národní, Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020, Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, Dohoda o partnerství pro programové období 2014 – 2020, Evropa 2020, Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání, národní plán výuky cizích jazyků, Strategie romské integrace do roku 2020, Strategie celoživotního učení ČR, Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 – 2020, Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018, Národní strategie bezpečnosti silničního provozu
- Strategie na vyšších územních úrovních: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012 -2016, Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 -2020, Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2016, Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže KHK 2014 – 2018, Dotační strategie KHK 2014 -2016, RIS 3 strategie krajská KHK, Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace, Strategie území správního obvodu ORP Hradec Králové v oblasti předškolní výchovy a základního školství 2015 – 2024

- Strategie na menších územích, než je správní obvod ORP: Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030, Záměr rozvoje výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných statutárním městem Hradec Králové na období 2016 -2020, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny Hradecký venkov na období 2014 – 2020.

Závěr analýzy strategických dokumentů:

Posuzování místních specifíků je nutno provádět v kontextu stávajících strategií a platných dokumentů na lokální/regionální/národní a mezinárodní úrovni. Je zcela zásadní, aby strategie jako celek, tedy především vize a priority strategického rámce, byla v souladu nejen s potřebami a prioritami identifikovanými v rámci strategických dokumentů města, ale rovněž s prioritami vyšších územních a integračních celků.

Národní a regionální strategické dokumenty, jejich cíle a priority, tvořily základ pro prioritní osy OP VVV a jejich specifické cíle. Ve vztahu k projektům MAP lze v těchto dokumentech nalézt vazbu na všechna opatření MAP (povinná, doporučená, průřezová a volitelná).

Stěžejní pro tvorbu strategického rámce MAP na území ORP Hradec Králové jsou především existující strategické dokumenty na místní úrovni, tj. Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace, Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030, Strategie území správního obvodu ORP Hradec Králové v oblasti předškolní výchovy a základního školství 2015 – 2024, Záměr rozvoje výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných statutárním městem Hradec Králové na období 2016 – 2020 a Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území Místní akční skupiny Hradecký venkov

na období 2014 – 2020.

Strategický rámec MAP je jednou z cest, jak podpořit rozvoj strategického řízení ve vzdělávání s cílem zvýšit kvalitu vzdělávání dětí a žáků, minimalizovat významné slabé stránky území a naopak podpořit jeho potenciál. Základní klíčové potřeby a priority území jsou dány právě metaanalýzou strategických dokumentů.

Tabulka č. 1 **Tabulka č. 1: Syntéza existujících místních strategií a plánů s vazbou na předškolní a základní vzdělávání:**

Strategie ITI	Strategie ORP HK v oblasti školství (MŠ, ZŠ)	SP rozvoje města	Záměr rozvoje vzdělávání v HK	SCLLD Hradecký Venkov
<p>Specifický cíl: Podpořit odborné a inkluzivní vzdělávání v aglomeraci</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj polytechnického vzdělávání - sdílené kapacity - vzájemná spolupráce - rozvoj kompetencí pedagog. pracovníků <p>Cíl: zvyšování počtu proinkluzivně zaměřených škol v aglomeraci</p> <p>Klíčové intervence: centrální polytechnické dílny</p>	<p>Cíl: posílit meziobecní spolupráci v ORP</p> <p>Problémové okruhy v oblasti školství:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nedostatek finančních prostředků 2) nerovnoměrné naplnění a využití kapacit MŠ <p>- nutnost vytvoření odborné platformy vzdělávání</p> <p>- cíl: dočasně zvýšenou potřebu na kapacitu MŠ rozšířit přístavbou či rekonstrukcí</p> <p>- cíl: využít stávající volnou kapacitu ZŠ pro MŠ</p>	<p>Součástí vize: HK je v roce 2030 centrum školství a vzdělanosti...+ kvalitní naplňování volného času</p> <p>Prioritní klíčová oblast: -vzdělávání a školství</p> <p>Vize klíčové oblasti</p> <p>SC:</p> <ul style="list-style-type: none"> -efektivní, dostupný a vyvážený systém předškolního vzdělávání -efektivní, dostupný a vyvážený systém základního vzdělávání -zvýšení kvality zájmového a neformálního vzdělávání 	<p>Cíle:</p> <ul style="list-style-type: none"> -rekonstrukce a modernizace školských budov městem zřizovaných škol -podpora rozvoje polytechnického a přírodovědného vzdělávání od nejmenších (vybavení dílen a odborných učeben) -posílit systém otevřených a dětských hřišť -zajištění dostatku volných míst v jeslích a MŠ -podpora aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů -rozvoj zájmové činnosti dětí a mládeže 	<p>Cíl: prohlubovat společné úsilí jednotlivých sektorů (veřejného, podnikatelského a neziskového) – integrace regionu</p> <p>SC1. - Priorita 1.1 - aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> -udržení kvalitního mateřského a základního školství na venkově, modernizace a optimalizace sítě místních škol, vzájemná spolupráce a rozvoj mimoškolních aktivit; -rozšíření kapacity a vybavenost MŠ + 1. stupně ZŠ (specializované učebny, interaktivní tabule, venkovní zázemí) <p>Priorita 1.3 – aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> -partnerství veřejného sektoru, podnikatelů a neziskových organizací -spolupráce s partnery v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Prioritní oblasti vycházející z místních strategií:

PO 1. Technické a investiční zajištění moderní infrastruktury místních škol s dostatečnou kapacitou v souladu s demografickým vývojem dětí a žáků v území

PO 2. Materiální, technické a personální zajištění polytechnického a přírodovědného vzdělávání v MŠ, ZŠ a organizacích zájmového a neformálního vzdělávání

PO 3. Rozvoj a podpora vzájemné spolupráce MŠ, ZŠ a organizací zájmového a neformálního vzdělávání pro dosažení vyváženého systému vzdělávání

Vzájemné vymezení existujících místních strategií a plánů s vazbou na předškolní a základní vzdělávání slouží k zajištění souladu vybraných cílů, opatření a aktivit a dále k efektivnímu pokrytí celého území MAP ORP Hradec Králové.

2.1.3 Výstupy z výzkumu potřeb základních a mateřských škol /data z dotazníkového šetření realizovaného MŠMT v rámci projektu MAP vzdělávání na území ORP Hradec Králové

Výzkum potřeb základních a mateřských škol proběhl v období listopad 2015 – leden 2016 na území celého ORP Hradec Králové. Z registrovaných školských zařízení se šetření

zúčastnilo 61 mateřských škol z celkového počtu 64 (tj. 95,3 % předškolních zařízení, zapsaných v době šetření v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT); z celkového počtu 50 základních škol na území ORP se dotazníkového šetření zúčastnilo 49 škol (tedy 98% všech základních škol).

Pořadí potřeb v jednotlivých oblastech možné podpory z operačních programů (IROP, OP VVV)

Na území ORP Hradec Králové se jako prioritní jeví potřeba podporovat oblast Rozvoj infrastruktury škol, jak MŠ, tak ZŠ, včetně rekonstrukcí a vybavení, stejně jako v celém Královéhradeckém kraji i v celé republice. Dále dle statisticky stanoveného stupně významnosti potřeb následují Podpora polytechnického vzdělávání a Podpora inkluzivního/společného vzdělávání. Výsledky průzkumu odpovídají též hodnocení na úrovni Královéhradeckého kraje i celé ČR.

MŠ - Hlavní oblasti podporované z OP	ZŠ - Hlavní oblasti podporované z OP
Rozvoj infrastruktury vč. rekonstrukce a vybavení	Rozvoj infrastruktury vč. rekonstrukce a vybavení
Podpora polytechnického vzdělávání	Podpora rozvoje matematické gramotnosti
Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti
Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	Podpora polytechnického vzdělávání
Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	Podpora inkluzivního/společného vzdělávání
Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě
MŠ-Další oblasti podporované z OP	ZŠ- Další oblasti podporované z OP
ICT vč. potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)	Jazykové vzdělávání
Jazykové vzdělávání	ICT vč. potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)
Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Součástí výzkumu bylo též hodnocení aktuálního stavu jednotlivých klíčových kompetencí. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí MŠ je hodnocena nejlépe ze všech oblastí, průměrná hodnota (2,88) aktuálního stavu je v rámci ORP HK klasifikována jako rozvíjející se oblast, částečně realizovaná. Další sledované oblasti jsou aktuálně hodnoceny v rozmezí od 2,22 (polytechnické vzdělávání, společné vzdělávání) do 2,62 (čtenářská gramotnost), tedy

ve stádiu počáteční realizace. Je zde tedy jistě prostor a předpoklady pro zvýšení úrovně MŠ a zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu.

Na úrovni ZŠ jsou ze všech sledovaných parametrů nejlépe hodnoceny dosažené aktuální úrovně oblastí Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti a Podpora Inkluzivního/společného vzdělávání. Průměrná hodnota aktuálního stavu je v rámci ORP Hradec Králové 2,52 (tzn. rozvíjející se oblast, částečně realizovaná). Další sledované hlavní oblasti jsou aktuálně hodnoceny v rozmezí od 2,22 (polytechnické vzdělávání) do 2,53 (inkluzivní vzdělávání). Je zde tedy jistě prostor pro zvýšení úrovně podpory na základní škole a zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. V porovnání s hodnocením na úrovni kraje a ČR lze konstatovat, že se hodnoty škol v rámci ORP odchyľují od hodnot celostátních v řádu desetin, tedy jde o zanedbatelnou odchylku.

I. Podpora inkluzivního vzdělávání

Mateřské a základní školy plánují v rámci inkluzivního vzdělávání v letech 2016-2018 přijmout opatření a rozvíjet procesy a aktivity, které jim umožní dosáhnout plánovaných cíľů:

MŠ – realizovaná opatření/plánovaná 2016-18	ZŠ – realizovaná opatření/plánovaná 2016-18
Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)	Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/ speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)
Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)	Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky
Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání	Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.)

Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)	Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)
--	---

Hodnocení aktuálního stavu realizace proinkluzivních opatření u MŠ ukázalo, že na nejvyšší úrovni z pohledu respondentů (ředitelů a vedoucích učitelů MŠ) je komunikace (mateřská škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy). Dále je nadprůměrně hodnoceno, že MŠ podporuje bezproblémový přechod všech dětí na základní školu. (Což je ovšem základní poslání a funkce MŠ.) Velký prostor pro zlepšování mají opatření, jejichž úroveň nedosahuje ani průměrných hodnot v rámci kraje a ČR. Jde především o oblast poskytování výuky českého jazyka pro cizince a tvorbu systému podpory dětí se SVP.

Hodnocení aktuálního stavu uplatňování proinkluzivních opatření na ZŠ přineslo zjištění, že na nejvyšší úrovni z pohledu respondentů je spolupráce vyučujících při naplňování potřeb žáků. Vysoký stupeň hodnocení má i kompetence školy připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání. Stejně je klasifikována i úroveň etické výchovy - škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti. Téměř všechna klasifikovaná proinkluzivní opatření jsou hodnocena respondenty na úrovni 2,5 – 3,00 (tzn. promyšlené části, počáteční realizace, prostor pro zlepšení). Jako nejméně rozvinuté opatření v oblasti inkluze základní školy uvádějí bezbariérovost a poskytování výuky českého jazyka pro cizince (1,35). Zde je tedy i největší prostor pro zlepšování.

Překážky v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání

MŠ – překážky v oblasti inkluze	ZŠ – překážky v oblasti inkluze
Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)
Velký počet dětí ve třídách	Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému
Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)

Jako zásadní problém v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání na MŠ i ZŠ se jeví především nedostatečné finanční zajištění, zejména v oblasti personální. Na zlepšení tohoto stavu jsou orientovány i systémové dotační projekty z operační programů v gesci MŠMT.

II. a Rozvoj čtenářské gramotnosti

Přestože rozvíjení čtenářské gramotnosti patří dlouhodobě k základním cílům výchovně-vzdělávacího procesu ve všech typech škol, z odpovědí respondentů vyplynuly priority a cíle, na jejichž naplňování se chtějí zaměřit především.

MŠ – rozvoj čtenářské pregramotnosti	ZŠ – rozvoj čtenářské gramotnosti
Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)	Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.
MŠ – překážky v rozvoji čtenářské pregramotnosti	ZŠ – překážky v rozvoji čtenářské gramotnosti
Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné.)	Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku
Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)

Jako hlavní překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti jsou opět vnímány především otázky finančního rázu a s nimi související problematika časových dotací pro jednotlivé vzdělávací aktivity. Na zlepšení tohoto stavu jsou orientovány i systémové dotační projekty z operační programů v gesci MŠMT.

II. b Rozvoj matematické gramotnosti

Rozvoj matematické gramotnosti byl zařazen v pořadí priorit oblastí rozvoje na 4. místo v rámci šetření MŠ a na 2. místo v prioritách rozvoje základních škol. Z výsledků průzkumu je patrné, že školy předpokládají především rozvíjení osobnostně profesní úrovně pedagogů a zabezpečení technické a materiální.

MŠ – rozvoj matematické pregramotnosti	ZŠ – rozvoj matematické gramotnosti
Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ
Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti
MŠ – překážky v rozvoji matematické pregramotnosti	ZŠ – překážky v rozvoji matematické gramotnosti
Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti	Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti
Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)
Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku

Jako stěžejní překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti a pregramotnosti z výstupů šetření opět vyplynuly otázky finanční. Lze konstatovat, že v rámci dalšího zkvalitňování vzdělávacího procesu je právě odstraňování překážek v rozvoji čtenářské a matematické pregramotnosti jednou z priorit, na něž by se měly orientovat jednak finanční prostředky z OP VVV (šablony), jednak aktivity v rámci MAP (síťování, workshopy...).

II. c Rozvoj jazykové gramotnosti

Oblast jazykového vzdělávání je hodnocena jako 7. v celkovém pořadí priorit. Ačkoliv je výuka cizích jazyků v popředí zájmu škol všech stupňů, dle výsledků dotazníkového šetření lze usuzovat, že stále zbývá mnoho prostoru ke zlepšování. Prioritou pro většinu škol (75,5 %) zůstává i v dalším období rozvíjení jazykových kompetencí učitelů a jejich uplatnění ve výuce. Novým aspektem, který se v dalších oblastech neobjevil, je podpora chápání života v jiných kulturách a jeho přiblížení. Tímto směrem se orientují i intervenční opatření z dotačních titulů MŠMT.

MŠ – rozvoj jazykové gramotnosti	ZŠ – rozvoj jazykové gramotnosti
Nebylo předmětem statistického zkoumání	Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce.
	Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol.
	Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho.
MŠ – překážky v rozvoji jazykové gramotnosti	ZŠ – překážky v rozvoji jazykové gramotnosti
Nebylo předmětem statistického zkoumání	Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti.
	Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku.
	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

Stejně jako u dalších oblastí uvádí nejvyšší procento respondentů jako zásadní překážku rozvoje jazykové gramotnosti nedostatek stabilní finanční podpory a s tím související otázky materiálně technického zabezpečení výuky.

II. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě

Oblast Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je hodnocena v pořadí významnosti jako 6. Protože rozvoj kreativity je stěžejní náplní výchovně vzdělávacího procesu jak na úrovni mateřských, tak i základních škol, lze očekávat, že bude i nadále patřit ke klíčovým oblastem. Prioritou pro školy v následujícím období bude dosažení cílů v oblasti materiálně technického zabezpečení i v oblasti profesního rozvoje pedagogů.

MŠ – podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě	ZŠ - podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity	Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol
Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty
MŠ – překážky v oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě	ZŠ - překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě
Nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity	Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku
Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj iniciativy a kreativity	Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami
Nedostatek příležitosti k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity	Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity

Nedostatek stabilní finanční podpory je opět uveden jako zásadní problém. V oblasti podpory podnikavosti a kreativity se ovšem ještě vyskytuje dosud neuvedený aspekt sociální – nezájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami. V této oblasti je značný prostor pro zlepšení a zvýšení motivace a zájmu žáků o otázky budoucí profesní orientace.

IV. Podpora polytechnického vzdělávání

Problematika budoucí profesní orientace žáků koreluje též s oblastí podpory polytechnického vzdělávání, která byla vyhodnocena jako 4. v pořadí na žebříčku priorit. Na úrovni mateřských škol je cílem zajistit dostatečné technické a materiální zabezpečení, u základních škol k tomu přistupují potřeby zajistit podmínky pro kvalitní výuku v technických a přírodovědných oborech. Tato oblast podpory je tedy přímo spjatá s oblastí investic.

MŠ – podpora polytechnického vzdělávání	ZŠ - podpora polytechnického vzdělávání
Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků
Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově	Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání
Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
MŠ – překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	ZŠ - překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání
Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	Nedostatečné/neodpovídající prostory; nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen
Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání	Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků
Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL

K nejzávažnějším překážkám v oblasti podpory polytechnického vzdělávání respondenti zařadili nedostatečné či neodpovídající prostory, chybějící vybavení odborných učeben. Tedy opět problémy ekonomického rázu. K nim se ještě řadí opět otázky finančního zajištění výuky a volnočasových aktivit. Nově se projevil problém z oblasti personální, školy narážejí

na nedostatečnou jazykovou vybavenost pedagogů. Také na řešení těchto aspektů se zaměřují intervenční nástroje z OP VVV.

V. Sociální a občanské kompetence

Podporu sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí řeší školství již od prvopočátku na všech úrovních. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, nastavuje pravidla chování, vychovává. V rámci některých školních vzdělávacích programů se tyto aktivity transformovaly do vyučovacího předmětu občanská nebo etická výchova. S rozvojem civilizace ovšem vyvstávají stále další témata k řešení.

MŠ – podpora sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí	ZŠ - podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě
Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie
Škola rozvíjí schopnost dětí učit se	Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení
Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc	Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy aj.)
Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií	Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám
MŠ – překážky v oblasti podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí	ZŠ - překážky v oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě
Nebyla zjištěna statisticky významná data	Nebyla zjištěna statisticky významná data

Specifikace překážek v oblasti podpory sociálních a občanských dovedností nebyla předmětem dotazníkového šetření.

VI. Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Digitální kompetence pedagogických pracovníků byly zkoumány ve dvou okruzích: Znalosti práce s počítačem a jejich využití pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí a Znalosti práce s internetem a jejich využití pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí.

Pokud jde o znalosti práce s výpočetní technikou, většina škol v území (68, 9%) plánuje další rozvoj v letech 2016-2018. Sice je výstup chápán především jako zlepšení úrovně práce pedagogů, ale z dalších údajů vyplývá, že školy mají zájem též o zajištění technických podmínek výuky.

MŠ – podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	ZŠ - podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků
Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.)	Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)
Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.)	Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, tablety, chytré telefony apod.) Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků
MŠ – překážky v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	ZŠ - překážky v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků
Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)
Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí
Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	Nevhodné / zastaralé ICT vybavení

Opět se jeví jako hlavní překážka nedostatek finančních prostředků na pořízení moderního vybavení. Nově se zde projevuje faktor času, neboť potřeba zvládnout nové technologie s sebou nese značné časové nároky na již tak dost vytížené pedagogy. Opatření k zabezpečení prostředků pro podporu digitálních kompetencí pedagogických pracovníků jsou již navržena v rámci projektu IROP a Projektů zjednodušeného vykazování MŠMT.

VII. Rozvoj infrastruktury

Oblast rozvoje infrastruktury mateřských a základních škol byla identifikována jako prioritní oblast na všech úrovních šetření (v rámci ORP, kraje i ČR). Z doložených údajů vyplývá, že v rámci ORP Hradec Králové došlo v posledních 5 letech pouze ve 26,2 % (reálně u 16 mateřských škol z celkového počtu 61 dotazovaných) k investování z EU do infrastruktury školy. Ve srovnání se stavem zjištěným v kraji (40 %) a celé ČR (39,2 %) je toto nepříliš vysoký podíl. U základních škol je tento procentuální podíl podstatně vyšší (44,9 %). Nelze ovšem vyloučit, že při vyplňování dotazníků skutečně objektivně ve všech případech respondenti rozlišili, zda byly využity pouze prostředky z dotačních titulů EU (formulace otázky), nebo zda vyšší hodnoty uvedené respondenty v rámci kraje a ČR nezahrnují všechny investice, tedy i ty z rozpočtů zřizovatelů (nejčastěji obcí a měst) bez rozlišení. Jelikož dotazník vyplňovali ředitelé škol a školských zařízení nezávisle na zřizovateli, mohlo dojít k mírnému zkreslení hodnot.

MŠ – investice priority/stavby, rekonstrukce 2010-2015	ZŠ – investice priority/stavby, rekonstrukce 2010-2015
Školy investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti 26,2% MŠ	Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora 44,9%
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady	Stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky
Nová výstavba nebo přístavba budov	Stavební úpravy a rekonstrukce knihovny, informačního centra školy
MŠ- investice priority/vybavení 2010-2015	ZŠ – investice vybavení 2010-2015
Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy 27,9%	Celkový podíl škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy 91,8%
Nové didaktické pomůcky	Vybavení počítačové učebny (stolní počítače)

Vybavení třídy	Interaktivní tabule
Vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků	Audiovizuální technika (televize, projektory apod.)
MŠ – investice priority/stavby, rekonstrukce 2016-2018	ZŠ – investice priority/stavby, rekonstrukce 2016-2018
Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.)	Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.
Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod.	Ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov (projekty energeticky udržitelné školy apod.)
Nová výstavba nebo přístavba budov	Nová výstavba nebo přístavba budov
MŠ- investice priority/vybavení 2016-2018	ZŠ – investice vybavení 2016-2018
Nové didaktické pomůcky	Software pro ICT techniku
Vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností	Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj gramotností
Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností	Vybavení polytechnických učeben (fyziky, chemie, přírodopisu, dílny, kuchyňky apod.)

Investice do rozvoje infrastruktury mateřských škol se jeví jako prioritní oblast podpory nejen v rámci mateřských škol na území ORP Hradec Králové, ale ve všech regionech celé české republiky. Záleží ovšem na zřizovatelích jednotlivých škol a školských zařízení, jaké prostředky ze svých rozpočtů budou chtít uvolnit, či jakých dotačních titulů se budou snažit využít. V minulém období byly nejčastěji ve veřejném sektoru pro investice do veřejných budov (škol) využívány investiční prostředky z dotačních titulů v gesci MMR (např. Zelená úsporám). Také v současné době jsou připraveny pro investice v oblasti mateřských a základních škol prostředky z dotačních titulů MŠMT a MMR.

MŠMT schválilo pro rok 2016 v programu 133 310 Rozvoj výukových kapacit mateřských a základních škol individuální projekty k financování žádostí mateřských škol z okolí

hlavního města Prahy a Středočeského kraje. Ostatním žadatelům mimo pražský region, jejichž záměrem bylo rozšíření kapacit škol, bylo doporučeno předložit žádost Ministerstvu pro místní rozvoj do Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), prioritní osy 2, specifického cíle 2.4. Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení. Nákup vybavení a pomůcek byl v minulosti realizován prostřednictvím několika specificky zaměřených výzev jednotlivých ministerstev. V současné době se čeká na vypsání podmínek pro další výzvy.

Téměř všechny podporované oblasti uváděly jako základní předpoklad dalšího rozvoje získání **finančních prostředků**:

- na stavby a investice
- nákup vybavení a pomůcek
- nákup ICT techniky
- na financování rozvoje znalostí pedagogů
- na financování individuálních projektů
- na financování mimovýukových aktivit (výlety, kroužky, exkurze).

Co je třeba podporovat a rozvíjet?

Máme vzdělané a aktivní pedagogy, kteří mají zájem se rozvíjet a dále se **vzdělávat** v oblastech:

- inkluzivního vzdělávání a podpory žáků se ŠVP
- didaktiky gramotností
- rozvoje vlastních jazykových kompetencí pro výuku CLIL
- rozvoje digitálních kompetencí.

S ohledem na budoucnost a specifické podmínky Královéhradeckého kraje (rozvinutá strojírenská výroba, perspektiva profesního uplatnění v technických a přírodovědných oborech) je třeba se **zaměřit ve výchově a výuce na profesní orientaci žáků**, zejména podporovat oblasti technické a přírodovědné:

- polytechnická výchova a rozvoj kreativity v rámci ŠVP
- volnočasové aktivity (kroužky, projekty).

Se všemi zúčastněnými aktéry vzdělávacího procesu uvnitř i vně školy je nutno **komunikovat**, vytvářet formální i neformální vazby a společné projekty.

2.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, popř. je realizováno v přípravných třídách základních škol. Hlavním cílem předškolního vzdělávání je vytvářet předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a úspěšné ukončení školní docházky, dále maximálně podporovat individuální rozvoj každého dítěte a usnadnit mu další profesní a životní cestu.

Statutární město Hradec Králové zajišťuje předškolní vzdělávání dětí zpravidla ve věku od 3 do 6 let na celkem 21 školách (počet dle RED_IZO). Využitím maximální kapacity mateřských škol, rekonstrukcí prostor, které v minulosti využívaly základní školy. Dále také výstavbou 5 nových objektů mateřských škol bylo dosaženo stavu, kdy je občanům k dispozici téměř 3 000 míst v zařízeních předškolního vzdělávání. Nabídku předškolního vzdělávání na území Hradce Králové doplňují školy zřizované soukromoprávními subjekty, církvemi a Královéhradeckým krajem. V hradecké části území MAP působí ještě MŠ Předměřice nad Labem a MŠ Vysoká nad Labem.

Kromě výše zmíněných škol evidovaných v rejstříku škol nabízí předškolní vzdělávání na území města také několik subjektů neevidovaných ve školském rejstříku. U těchto subjektů nelze zjistit počty provozoven, tříd, žáků a další charakteristiky.

Na území MAS Hradecký venkov působí v 52 obcích 22 subjektů předškolního vzdělávání. Zřizovatelem těchto škol jsou zpravidla obce.

Tabulka č. 2   **Vývoj počtu mateřských škol na území MAP**

Území MAP	Celkový počet provozoven ²				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	39	40	42	43	44
MAS Hradecký Venkov	24	24	24	24	24
Celkem	63	64	66	67	68

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

---

² Celkový počet provozoven není shodný s počtem ředitelství - více provozoven pod jedním RED_IZO.

Nejvíce mateřských škol v území MAP zřizuje město Hradec Králové, kde se také počet mateřských škol neustále zvyšuje. Na území MAS Hradecký Venkov se počet mateřských škol od roku 2011 do roku 2016 nezměnil.

Tabulka č. 3 **Počet mateřských škol ve školním roce 2015/2016 dle zřizovatele v rozdělení na běžné a speciální**

Území MAP	Počet ředitelství		Zřizovatel							
			obec		kraj		církev		soukromý	
	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.
Hradec Králové	28	4	23	x	1	2	2	x	2	2
MAS Hradecký Venkov	23	x	23	x	x	x	x	x	x	x
Celkem	51	4	46	x	1	2	2	x	2	2

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Celkový počet ředitelství MŠ dle údajů z rejstříku škol na území MAP je 55, z toho čtyři mateřské školy jsou určeny pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tato zařízení zřizují nestátní subjekty nebo Královéhradecký kraj a všechna působí na území statutárního města Hradce Králové. Speciální mateřské školy navštěvují nejen občané města Hradec Králové, ale jejich služeb využívají obyvatelé celého území ORP.

Tabulka č. 4 **Vývoj počtu tříd v mateřských školách**

Území MAP	Počet tříd				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	114	117	120	120	118
MAS Hradecký Venkov	47	46	47	48	47
Celkem	161	163	167	168	165

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Od roku 2011 do 2015 se na území města Hradce Králové počet tříd v mateřských školách zvyšuje. V roce 2016 se počet snížil o dvě třídy. Oproti tomu na území MAS Hradecký Venkov se počet tříd každý rok mění. Rozdíl je však jen nepatrný, jedná se pouze o jednu třídu. S těmito údaji koreluje též vývoj počtu dětí (viz tabulka č. 5).

Tabulka č. 5 **Vývoj počtu dětí v MŠ**

Území MAP	Počet dětí				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	2673	2755	2894	2960	2965
MAS Hradecký Venkov	1001	1005	1032	1043	1030
Celkem	3674	3760	3926	4003	3995

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

S vývojem počtu tříd v mateřských školách přímo souvisí vývoj počtu dětí, které jsou zapsány v těchto zařízeních. Z tabulky č. 4 je patrný mírný nárůst počtu dětí umístěných v mateřských školách na území města Hradce Králové, oproti mírnému poklesu počtu dětí v mateřských školách na území mimo Hradec. Jedná se o statisticky zanedbatelné posuny v řádech setin procent (0,16 %). Příčiny stavu můžeme dávat do souvislosti s dopravní obslužností a se zaměstnaností v regionu, kdy rodiče dětí z venkovských oblastí často cestují za zaměstnáním do Hradce Králové a využívají možnosti vozit s sebou děti zapsané do školky v Hradci Králové. Tomuto trendu odpovídá též vývoj obsazenosti mateřských škol (viz tabulka č. 6).

Tabulka č. 6 **Obsazenost MŠ ve školním roce 2015/2016 v porovnání s celkovou kapacitou MŠ**

Území MAP	Obsazenost MŠ	Kapacita MŠ	Počet volných míst	Využitelnost kapacity %
Hradec Králové	2965	2998	33	98,9
MAS Hradecký Venkov	1030	1099	69	93,7
Celkem	3995	4097	102	97,5

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Celková průměrná kapacita mateřských škol na území MAP (v porovnání s počtem přijatých dětí) je využita z 97,5 %. V mateřských školách se sídlem na území statutárního města Hradce Králové je využito 98 % kapacity. Na území MAS Hradecký venkov je kapacita využita na 93,7 %. Tyto údaje opět lze dávat do souvislosti se zaměstnaností rodičů, kteří nacházejí pracovní uplatnění na území města, kde sídlí většina zaměstnavatelů v kraji. A tedy dojíždějí do města i s dětmi.

Další možnou příčinou větší (téměř stoprocentní) naplněnosti MŠ na území statutárního města Hradec Králové je širší nabídka mimoškolních volnočasových aktivit ve městě (sportovní a zájmové kroužky) pro předškolní děti. V současné době se mnozí rodiče snaží již od útlého

věku směřovat dítě k některým atraktivním sportovním odvětvím nebo zájmovým činnostem, jejichž nabídka je přirozeně v krajském městě mnohem pestřejší než na venkově (na území v působnosti MAS).

Tabulka č. 7 **Vývoj počtu dětí narozených a trvale bydlících v HK 2000 – 2015**

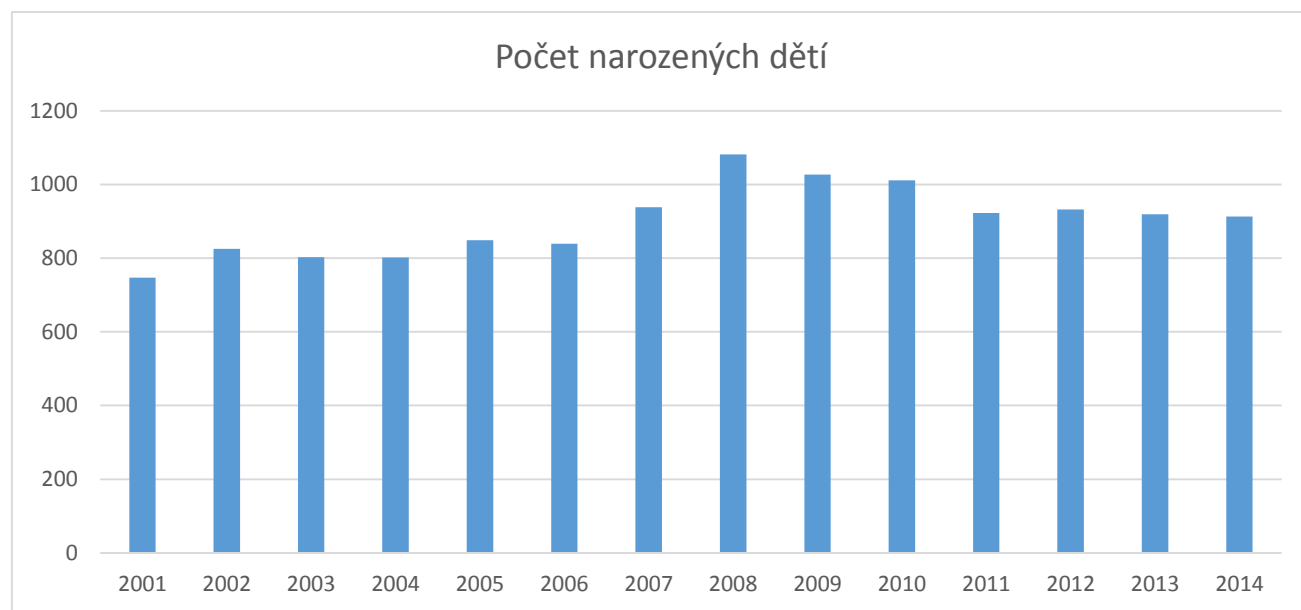
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet dětí	747	825	803	802	849	839	938	961

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet dětí	1082	1027	1011	923	932	919	913	815

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

O tom, že kapacitu mateřských škol na území města pomáhají naplňovat i děti z okolních obcí, svědčí též statistika demografická. Specifickým parametrem je pokles počtu narozených dětí v posledních sedmi letech (viz tabulku č. 6). Na grafu můžeme pozorovat vývoj počtu narozených dětí (s trvalým bydlištěm na území statutárního města Hradce Králové).

Obrázek č.2 **Vývoj počtu dětí narozených a trvale bydlících v HK 2000 – 2015**

Populační vývoj může být ovšem výrazně ovlivněn migrací, jejíž prognóza – hlavně v delším časovém výhledu – není úplně předpověditelná (ovlivněná např. situací na trhu s byty). Lze předpokládat určité trendy (extenzivní fáze urbanizace charakterizovaná růstem podílu městského obyvatelstva, kdy je územní mobilita obyvatelstva orientována jednosměrně

z venkova do měst); dochází k pomalému nárůstu počtu obyvatel města. Dalším z těžko predikovatelných faktorů je stále výraznější odsouvání fáze mateřství (např. z důvodu budování kariéry) do třetí dekády života ženy.

Tabulka č. 8 **Očekávaný vývoj počtu dětí na území ORP Hradec Králové**

Počet dětí v MŠ	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí/ kapacita v %
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	4 435	184	96,00
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	3 637	185	95,20

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, databáze ORP Hradec Králové

Z předpokládaných hodnot v tabulce vyplývá, že lze očekávat setrvalý mírný pokles počtu dětí, které budou navštěvovat mateřskou školu. Pokles není v budoucím pětiletí nijak dramatický, kapacita zařízení (mateřských škol) bude stále využita na více než 95 %. I z tohoto důvodu město jako zřizovatel nemůže neřešit rozvoj a údržbu objektů mateřských škol – nelze očekávat, že by mohlo dojít k masivnímu útlumu a tedy snížení počtu dětí (a tříd) v mateřských školách.

Statutární město v roli zřizovatele musí hledat všechny dostupné zdroje k zabezpečení provozu a rozvoje objektů mateřských škol. I v této oblasti se nabízejí dotační tituly z operačních programů IROP a OP VVV.

Tabulka č. 9 **Vývoj počtu úvazků pracovníků v MŠ na území MAP**

Území MAP	Počet úvazků ³					
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Pedagogové	291,87	306,24	308,28	317,27	325,86	327,22
Ostatní pracovníci	170,96	175,66	172,02	176,78	178,11	180,36
Celkem	462,83	481,9	480,3	494,05	503,97	507,58

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

³ Uvedené počty pracovníků v MŠ na území MAP zahrnují pouze data za subjekty zřizované obcemi. Pro započítání počtu úvazků pracovníků v MŠ ostatních zřizovatelů nebyly zjištěny srovnatelné údaje.

Z tabulky č. 9 je patrné, že vývoj počtu pracovníků v mateřských školách na sledovaném území není nijak dramatický. Naopak lze prohlásit, že se téměř nemění (faktický nárůst o 1,36 pracovního úvazku na počet 165 tříd v 51 zařízeních). Podle očekávání samozřejmě tyto hodnoty korelují s výše uvedenými statistickými údaji ohledně stabilního počtu mateřských škol. Jsou-li stabilní počty škol a tříd, odpovídá tomu též i počet pracovníků. Přirozená obměna pracovníků je daná především věkovými limity (odchody do důchodu, odchody na mateřskou dovolenou). Vzhledem k tomu, že práce v mateřské škole přináší svým způsobem i jistý „společenský status“, je o volná místa stabilně velký zájem a nedochází téměř k fluktuaci pracovníků (lépe řečeno zaměstnankyň, neboť práce v MŠ je téměř čistě „ženskou doménou“).

V posledním roce v mateřských školách můžeme sledovat trend nárůstu počtu přijímaných dětí už ve věku od 2 let věku. Pokud toto umožňuje kapacita mateřské školy a dítě splňuje kritéria stanovená školským zákonem a podmínkami zřizovatele a provozovatele MŠ (jistá úroveň vyspělosti a samostatnosti), nelze zpravidla rodičům nevyhovět. Nabízí se ovšem otázka, zda skutečně péče o dvouleté děti nebude zaměstnávat pedagogy do té míry, že se nebudou moci plně (kvalitně) věnovat všem dětem ve skupině.

MŠMT sice umožňuje čerpat finanční prostředky na zřízení místa dalšího pedagogického pracovníka - „chůvy“ z dotačního titulu OP VVV (výzvy č. 02_16_022 a č. 02_16_023 PODPORA ŠKOL FORMOU PROJEKTŮ ZJEDNODUŠENÉHO VYKAZOVÁNÍ - ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ I), ale je otázkou, zda početně menší MŠ dosáhnou na tyto dotační prostředky (výše dotačních prostředků se odvozuje od počtu dětí), nebo zda se v menších obcích najdou kvalifikované pracovní síly, které by byly ochotné působit za nabízených podmínek (zkrácený pracovní úvazek na několik hodin denně a tomu úměrně nízký příjem).

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ

Přehled dat o demografickém vývoji počtu dětí narozených a trvale bydlících na území města Hradce Králové (viz tabulka č. 6) podává obraz situace v letech 2001 – 2014. Navyšování počtu narozených dětí (postupně do roku 2008, od té doby stabilní pokles) vyvolalo nutnost zvyšování počtu míst k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách, jichž je statutární město zřizovatelem.

V průběhu let 2006 – 2010 docházelo k postupnému navyšování kapacity následovně:

- 2006 – využití uvolněných prostor v budově základní školy k vybudování trojtřídní mateřské školy při ZŠ Mandysova;
- 2007 až 2009 - rozšíření počtu tříd na MŠ Sluníčko, MŠ SEVER a MŠ Štefcova;
- 2010 – rozšíření počtu tříd na MŠ Malšova Lhota a MŠ Lužická, další rozšíření počtu míst na MŠ SEVER a MŠ Štefcova.

K dalšímu zvyšování počtu míst k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách došlo v souvislosti s rekonstrukcemi sociálního zázemí mateřských škol a tím i splnění hygienických norem pro vyšší počet dětí.

Z cílů stanovených v Dlouhodobém záměru rozvoje výchovně vzdělávací soustavy na území statutárního města Hradec Králové za období 2007 – 2010 se nepodařilo realizovat komplexní rekonstrukci mateřské školy, jejíž činnost vykonávala Základní škola a Mateřská škola, Úprkova 1, ačkoli byla zpracována projektová dokumentace.

Přestože počet dětí narozených a bydlících na území města Hradec Králové od roku 2009 pozvolna klesal, zájem veřejnosti o předškolní vzdělávání dětí v mateřských školách zřizovaných statutárním městem se stále zvyšoval. Hlavním cílem rozvoje školství v oblasti předškolního vzdělávání je umožnit každému dítěti, které splňuje stanovená pravidla při přijetí, umístění v mateřské škole. Nejvyšší povolený počet míst k předškolnímu vzdělávání byl v průběhu let 2010 až 2015 zvyšován několika způsoby:

- rekonstrukcemi sociálního zázemí škol a maximálním využitím prostor vhodných k předškolnímu vzdělávání dětí;
- využitím uvolněných prostor základních škol (tato místa mohou být v případě nižšího zájmu o předškolní vzdělávání dětí opět využita k původnímu účelu);
- výstavbou nových objektů modulových mateřských škol – Kukleny, Mandysova.

Jedním z koncepčních záměrů v oblasti předškolního vzdělávání bylo vyčlenit finanční prostředky na postupnou rekonstrukci a modernizaci mateřských škol. V roce 2012 byla v rámci projektu „Výměna oken základních škol“ realizována výměna oken na mateřských školách, jejichž činnost vykonávají základní školy, které byly do projektu zařazeny.

Statutární město Hradec Králové vynakládá nemalé částky na rekonstrukci dětských hřišť při mateřských školách. Jsou budována v rámci projektu „Otevřená dětská hřiště“. Z plánu obnovy dětských hřišť při mateřských školách bylo realizováno dětské hřiště MŠ Markova,

MŠ Kukleny a MŠ Plotiště. Přehled Otevřených dětských hřišť a Otevřených školních hřišť je k dispozici na webových stránkách statutárního města Hradec Králové.

Dalším důležitým koncepčním cílem Záměru rozvoje výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných statutárním městem Hradec Králové na období 2016 – 2020, je vyčlenění finančních prostředků na postupnou rekonstrukci objektů mateřských škol a zajištění funkčního systému údržby. V průběhu let 2010 – 2015 byla, z důvodu zajištění většího počtu míst v mateřských školách, soustředěna pozornost na modernizaci interiérů mateřských škol. V současné době je potřeba věnovat pozornost téměř havarijnímu stavu oken v budovách vybraných mateřských škol a fasádám na mateřských školách, které obsahují zdraví škodlivý azbest.

Dlouhodobý plán údržby objektů škol a školských zařízení, zřizovaných statutárním městem Hradec Králové, nebyl dosud vytvořen. Nepodařilo se prosadit změnu v systému provádění údržby škol a školských zařízení.

MŠ ve Vysoké nad Labem prošla v roce 2009 rekonstrukcí prostorů v prvních poschodí. Jednotřídní mateřská škola se díky změně vnitřních dispozic stala dvoutřídní. Další stavební úpravy byly realizovány během prázdnin 2010, kdy došlo ke kompletnímu podřezání obvodového a nosného zdiva, dále bylo instalováno nové dřevěné obložení a vyměněna okna v přízemí. Celková rekonstrukce MŠ byla dokončena v roce 2014 zateplením budovy a novou omítkou. Součástí MŠ je také dětské hřiště.

Mateřská škola v Předměřicích nad Labem byla zřízena v roce 1946 v budově Národní školy. Kapacita MŠ se v průběhu let zvyšovala. V roce 2003 se konala přestavba sociálního zařízení a kapacita byla stanovena na 72 dětí. Dále byla rozšířena a nově vybavena zahrada. V roce 2012 byla ukončena rekonstrukce budovy. V současnosti má MŠ tři třídy a je součástí základní školy.

Na území MAS Hradecký venkov se v průběhu minulého programového období podařilo realizovat několik projektů, které přispěly k zlepšení vybavenosti škol a zhodnotily jejich technický stav. Projekt „Dětem pro radost“ řešil problém s vybaveností dětských hřišť a vybavení tříd interaktivními tabulemi. Další mateřské školy byly vybaveny díky Programu rozvoje venkova. Zlepšit technický stav budov se podařilo díky Operačnímu programu Životní prostředí. Realizované projekty zajistily zřizovatelům (zpravidla obcím) nemalé

úspory energií a volné finanční prostředky mohou nyní investovat do jiných oblastí, případně i do další vybavenosti svých škol.

Mnohé obce jsou nyní už připraveny čerpat finanční prostředky z ITI Hradecko-pardubické aglomerace na zřízení počítačových a přírodovědných učeben.

Současná kapacita MŠ na území Hradeckého venkova je sice dostatečná, nicméně pohybuje se na hranici 98% obsazenosti.

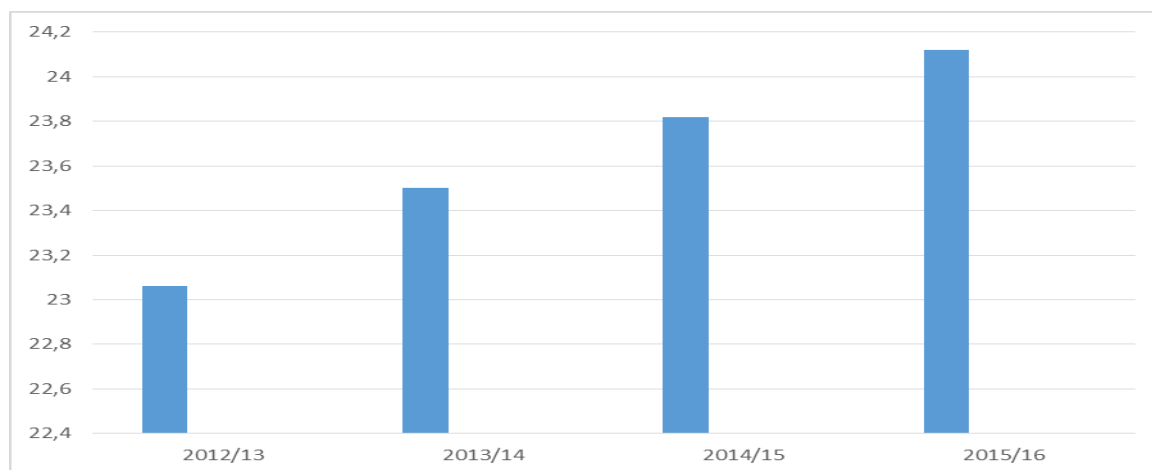
Školy jsou velice aktivní a průběžně se snaží rekonstruovat a modernizovat vybavení. Nejčastěji dochází k výměně oken, opravám sociálního zařízení, údržbě topení a také k zateplování budov.

Ze strany zřizovatelů a ředitelů škol je upozorňováno na potřebu rekonstrukce a modernizace venkovních hřišť a školních jídelen.

Závěr

Nejvíce mateřských škol v ORP zřizují obce, počet dětí se neustále zvyšuje, přičemž celkový počet provozoven se za sledované období zvýšil o 5 MŠ. Celkově roste i počet dětí na třídu.

Obrázek č.3   **Vývoj počtu dětí na třídu v MŠ**

Se změnou školské legislativy došlo k uzákonění povinné docházky žáků v posledním roce předškolního vzdělávání, což vedlo k nárůstu počtu dětí ve třídách až k samé hranici povolené kapacity tříd.

Dalším šetřením bylo zjištěno, že kapacitní nárůst zajišťují obce ze svých zdrojů a to rekonstrukcemi, přístavbami stávajících školských zařízení a rekonstrukcemi sociálního zázemí škol.

Vzhledem ke zjištěným datům a předpokládanému vývoji lze předpokládat, že bude zajištěn dostatek volných míst pro přijetí dětí od školního roku 2016/2017. (Dostatečná kapacita mateřských škol umožní přijímání dětí i v průběhu školního roku).

Základní vzdělávání

Současná síť základních škol je rovnoměrně rozmístěna. Některé základní školy integrují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků s tělesným postižením. Péči věnují i žákům nadaným. Na území MAP je velká a různorodá nabídka školních vzdělávacích programů základních škol.

Provoz základních škol je zřizovatelem rozpočtově zajištěn, trvají však problémy s údržbou budov, které vyžadují stavební úpravy k udržení standardů ve vzdělávání, především u technických a přírodovědných oborů (tzn. rekonstrukce učeben v souvislosti s vybudováním chemických, fyzikálních a biologických laboratoří a také speciálních jazykových učeben). Také se jedná o výměnu oken a zateplení budov. Kladem současného stavu je otevření řady školních hřišť pro veřejnost a nabídka velkého množství volnočasových aktivit po skončení vyučování. Základní školy ve venkovských obcích plní zároveň funkci komunitních a kulturních center.

Tabulka č. 10 **Vývoj počtu základních škol na území MAP**

Území MAP	Počet základních škol				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	27	27	27	27	27
MAS Hradecký Venkov	16	16	16	16	16
Celkem	43	43	43	43	43

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Z přehledu vyplývá, že na území statutárního města Hradec Králové funguje celkem 27 základních škol, které zajišťují výuku žáků ze spádové oblasti města Hradce Králové i některých okolních obcí. Vzhledem k dobré dopravní dostupnosti dojíždějí do základních škol v Hradci Králové i žáci spádově příslušející do škol mimo město. Tento trend má příčiny jednak ve struktuře zaměstnanosti v regionu, kdy často rodiče dětí z venkovských oblastí cestují za zaměstnáním do Hradce Králové a využívají možnosti dopravovat děti do školy v Hradci Králové, aby nad nimi měli větší kontrolu. Druhou

významnou příčinou je široká nabídka sportovních a volnočasových aktivit, které Hradec nabízí.

Tabulka č. 11 **Počet ZŠ ve školním roce 2015/2016 na území MAP**

Území MAP	1. - 5. třída	1. - 9. třída	Celkem
Hradec Králové	2	25	27
MAS Hradecký Venkov	10	6	16
Celkem	11	31	43

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Z uvedené tabulky č. 11 vyplývá, že na území statutárního města Hradce Králové působí celkem 25 úplných základních škol (s 1. – 9. postupným ročníkem) a pouze dvě školy prvostupňové (1. - 5. ročník). Naopak na území mimo Hradec působí převážně základní školy prvostupňové. Je to dáno mj. tradicí, kdy ve venkovských oblastech byly školy vždy považovány za centrum komunitního života a i když v posledních letech v některých obcích klesá počet žáků, přesto zřizovatelé (obce) dotují provoz základních škol, ačkoliv z hlediska efektivity je provozování budovy školy s malým počtem žáků zpravidla ztrátové.

Tabulka č. 12 **Počet základních škol ve školním roce 2015/2016 dle zřizovatele v rozdělení na běžné a speciální**

Území MAP	Počet ředitelství		Zřizovatel								
			obec		kraj		církev		soukromý		MŠMT
	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné	spec.	běžné
Hradec Králové	23	4	18	x	1	2	2	x	1	2	1
MAS Hradecký Venkov	16	x	16	x	x	x	x	x	x	x	x
Celkem	39	4	34	x	1	2	2	x	1	2	1

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Od 1. 9. 2016 provozuje vzdělávací činnost ZŠ Hučák, která rozšířila nabídku základního vzdělávání o soukromou školu rodinného typu. Škola využívá Jenský plán jako základní vzdělávací koncepci a ve školním roce 2016/2017 má cca 30 žáků. Oficiální sídlo školy je v Lochenicích, ačkoliv v současnosti působí v pronajatých prostorách školní budovy V Lipkách v Hradci Králové.

Pod označením speciální školy jsou zahrnuty školy a školská zařízení, která se věnují dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Nejsou určena pouze pro obyvatele Hradce Králové, ale vzdělávají se v nich žáci napříč celým územím ORP Hradec Králové. Z hlediska celkového počtu žáků plnících povinnou školní docházku do škol pro žáky se SVP dochází 6,96 % žáků.

Vzhledem k obsáhlé celospolečenské diskuzi o problematice inkluze vyvolané legislativními opatřeními MŠMT lze konstatovat, že z hlediska statisticky sledovaných parametrů na území ORP nedošlo k žádným dramatickým změnám, tedy žáci se SVP vzdělávání dle § 16 neměnili typ školy a nadále navštěvují již zavedené „speciální“ školy.

Tabulka č. 13 **Vývoj počtu tříd v ZŠ na území MAP**

Území MAP	Počet tříd				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	315	314	321	328	332
MAS Hradecký Venkov	87	89	89	90	90
Celkem	402	403	410	418	422

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

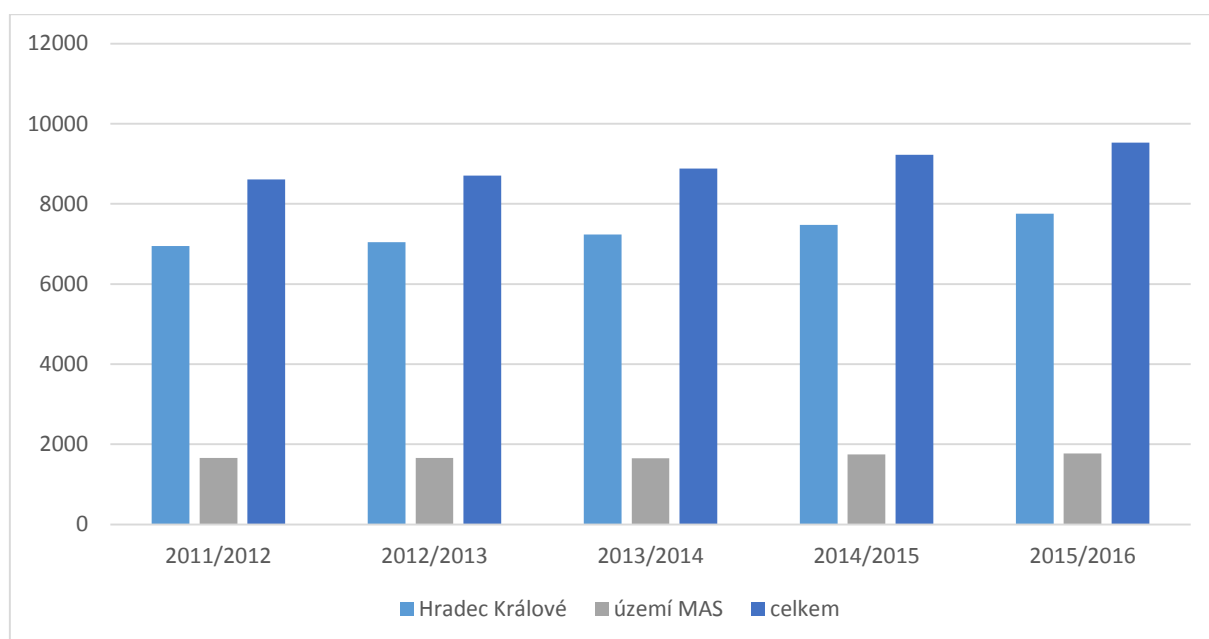
Vývoj počtu tříd vzhledem k celkovému počtu škol je nevýznamný, meziroční nárůst lze sledovat u škol na území města Hradec Králové. A to ještě v řádu jednotek (4 třídy z celkového počtu 43 ZŠ). Větší vypovídací hodnotu má následující tabulka č. 14, která zachycuje meziroční nárůst počtu žáků.

Tabulka č. 14 **Vývoj počtu žáků v ZŠ**

Území MAP	Počet žáků				
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Hradec Králové	6 951	7 046	7 232	7 476	7 759
MAS Hradecký Venkov	1659	1661	1653	1748	1769
Celkem	8 610	8 707	8 885	9 224	9 528

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Obrázek č.4 Vývoj počtu žáků v ZŠ

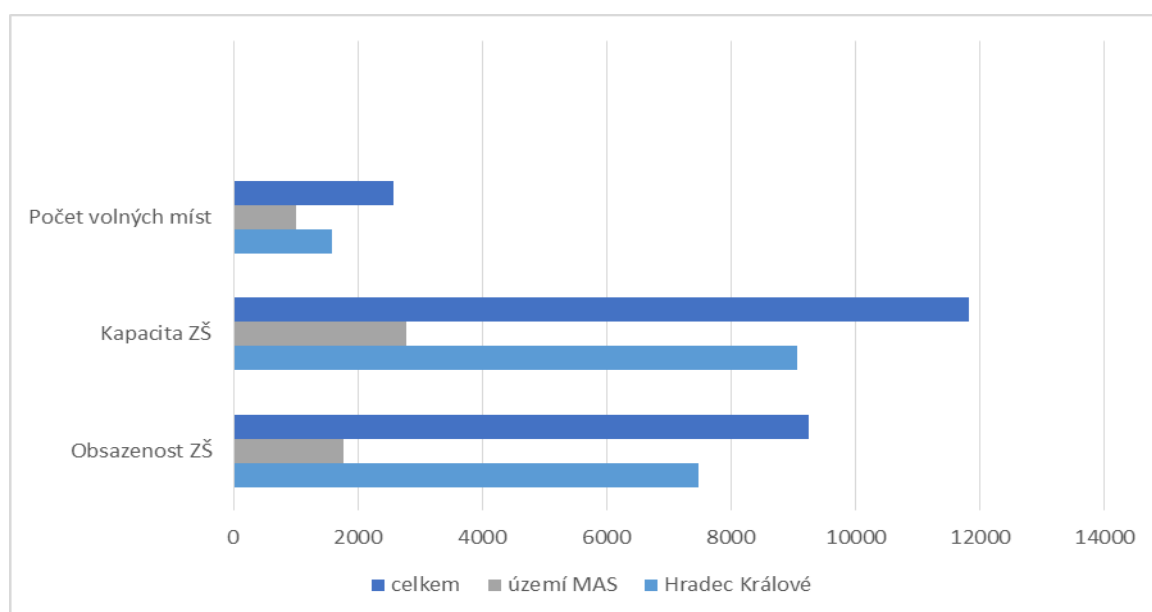
V grafu lze sledovat mírný meziroční nárůst počtu žáků. S ohledem na počet škol je to však na každém zařízení v počtu jednotek. Stávající kapacita základních škol je řádově mnohem vyšší, než nynější počet žáků. I proto se pro školy stává prioritním úkolem získávání žáků. Základní školy nabízejí nejenom standardní vzdělávací podmínky, ale snaží se oslovovat rodičovskou veřejnost s nabídkou projektů, vzdělávacích programů, volnočasových aktivit apod. Zejména mezi školami v Hradci Králové panuje jistá rivalita. S ohledem na změnu demografického vývoje (úbytek obyvatel školního věku na homogenních sídlištích způsobený stárnutím populace) v Hradci Králové již došlo v minulosti k redukci počtu tříd v některých školách, některé prostory velkých vzdělávacích komplexů (např. ZŠ Štefánikova, ZŠ Jih) byly pronajaty či převedeny jiným školským subjektům (soukromá střední škola, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, základní umělecká škola apod.). Naplněnost škol nám ilustruje následující tabulka č. 15 a obrázek č. 5.

Tabulka č. 15 Obsazenost ZŠ (porovnání s celkovou kapacitou ZŠ)

Území MAP	Obsazenost ZŠ	Kapacita ZŠ	Počet volných míst	Využitelnost kapacity %
Hradec Králové	7484	9057	1573	82,6
MAS Hradecký Venkov	1769	2775	1006	63,7
Celkem	9253	11832	2579	78,2

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Obrázek č.5 **Využití kapacit ZŠ/obsazenost**

Jak je z tabulky i grafu patrné, zejména ve venkovských oblastech došlo k odlivu žáků, ať už způsobenému demografickými příčinami (nízká porodnost, odsouvání věku mateřství), nebo zdánlivě menší atraktivitou vzdělávacího zařízení. Celková kapacita základních škol na území ORP mimo město Hradec Králové je využívána na cca 63 %, tedy zhruba třetina kapacity je volná. Vzhledem k tomu, že volné prostory v budovách škol mimo Hradec nejsou vhodné pro komerční ani jiné využití, mají ředitelé škol k dispozici zatím nevyužité prostory pro budování odborných a specializovaných učeben. A jelikož zřizovateli škol jsou zpravidla obce, údržba a existence školy jsou prioritním zájmem obce, neboť škola je na venkově důležitým prvkem komunitního a kulturního života.

Tabulka č. 16 **Předpokládaný vývoj počtu žáků v území ORP**

Správní obvod ORP	Počet žáků	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Naplněnost
Předpoklad ke konci r. 2018	11 175	657	94,44 %
Předpoklad ke konci r. 2023	12 500	-668	105,64 %

Zdroj dat: Výkazy MŠMT, databáze ORP Hradec Králové

Optimistické předpoklady na rok 2023 očekávají, že kapacita míst na základních školách bude v roce 2023 naplněna na více než 100 %. Vzhledem k tomu, že v roce 2023 budou do prvních

tříd nastupovat žáci narození v roce 2017 (tedy ještě nenarození), je nutno brát v potaz zatím pouze kvalifikované odhady, nelze vyvozovat přesnější prognózy. Viz obrázek č. 5.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Jednou ze tří hlavních priorit Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 je snižování nerovností ve vzdělávání. Strategie potvrzuje, že „prioritním cílem vzdělávací politiky je dosáhnout v následujících letech výrazného snížení nerovností ve vzdělávání komplexním posilováním kvality celé vzdělávací soustavy.“

Strategie se přitom nezaměřuje pouze na formální rovnost v přístupu ke vzdělávání, ale na schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které nemůže jedinec ovlivnit, a aby všichni žáci a studenti dosáhli alespoň základní společné úrovně znalostí a dovedností.

Novela školského zákona přináší tyto zásadní změny:

- deklaruje rovný přístup ke vzdělávání pro všechny žáky
- upouští od kategorizace žáků (žáci se sociálním znevýhodněním, žáci se zdravotním znevýhodněním, žáci se zdravotním postižením)
- zavádí pojem podpůrných opatření nezbytných pro zajištění maximálně dosažitelného plnohodnotného vzdělávání v hlavním vzdělávacím proudu pro všechny žáky (podpůrná opatření budou volena tak, aby odpovídala žákovu zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám)
- zavádí nové vymezení pojmu *žák se speciálními vzdělávacími potřebami*, kterým se rozumí žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností a k realizaci práva na vzdělání na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje podpůrná opatření. Základem bude stanovení individuálních vzdělávacích cílů, na které bude navazovat identifikace speciálních vzdělávacích potřeb a doporučení a realizace podpůrného opatření
- zavádí možnost vzdělávání v přípravných třídách pro všechny děti (v přípravných třídách do 31. 8. 2015 bylo možné vzdělávat jen děti se sociálním znevýhodněním).

Jelikož změny v současnosti ještě nabíhají, nejsou dosud metodické postupy sjednoceny a ve školách i ve specializovaných poradenských pracovištích se řídí „původními“ metodickými postupy (u žáků již dříve diagnostikovaných) a zároveň pracují podle nové metodiky (u žáků

nově diagnostikovaných). Následující tabulka tedy ještě popisuje stav podle původních metodických postupů.

Tabulka č. 17   **Tabulka č. 15 Vývoj počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na území ORP Hradec Králové**

Školní rok	žáci ZŠ se speciálními vzdělávacími potřebami									
	celkem	z celkového počtu žáků								
		autisté	poruchy chování	poruchy učení	s více vadami	tělesné postižení	vady řeči	zrakové postižení	sluchové postižení	mentální postižení
2011/2012	747	13	57	615	5	4	3	30	6	14
2012/2013	755	16	54	635	5	3	2	29	4	7
2013/2014	730	8	40	638	2	4	2	30	2	4
2014/2015	661	13	35	554	2	3	7	34	6	7
2015/2016	664	28	53	506	1	4	13	39	7	13

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMH

Novelizovaný zákon se správně vyhýbá označování žáků tzv. zdravotními diagnózami. Přesto je zřejmé, že největší část žáků bude i v budoucnu podpůrná opatření vyžadovat v důsledku dopadů některé z následujících situací do vzdělávání:

- žáci, kteří mají zdravotní postižení: mentální, tělesné, zrakové, sluchové, narušení komunikační schopnosti, poruchu autistického spektra nebo mají kombinaci různých postižení;
- žáci dlouhodobě nemocní, žáci s psychickým onemocněním, žáci s poruchami učení, poruchami chování;
- žáci z velmi nepodnětného sociálního prostředí, žijící v tzv. vyloučených lokalitách, žáci v rodinách, které se potřebám dětí nechtějí nebo nemohou věnovat, žáci z rodin s dlouhodobě či závažně narušenými vztahy, žáci umístění v zařízeních sociální ochrany nebo školských zařízení pro výkon ústavní či ochranné péče;
- žáci s odlišným mateřským jazykem, žáci z rodin imigrantů a azylantů.

Jelikož pedagogové a specializovaná pracoviště ještě nemají k dispozici všechny prováděcí předpisy a metodiky příslušné k novele zákona, nacházíme se v přechodném období, v němž se mohou střetávat metodické postupy používané dosud s novými proinkluzivními opatřeními. Jak se bude situace dále vyvíjet, ukáže čas.

Tabulka č. 18 **Počet pracovníků v ZŠ na území MAP**

Území MAP	Počet úvazků					
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Pedagogové	767,94	769,76	790,11	806,88	826,67	835,92
Ostatní pracovníci	316,69	306,71	303,69	307,91	308,55	315,43
Celkem	1084,63	1076,47	1093,8	1114,79	1135,22	1151,35

Zdroj informací: Odbor školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže MMHK

Působení pedagogických pracovníků na školách se řídí zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a samozřejmě zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

S účinností k 1. lednu 2015 došlo k podstatné změně v požadavcích na odbornou kvalifikaci pedagogických pracovníků (novela zákona o pedagogických pracovnících). Už nejsou přípustné výjimky umožňující vykonávat přímou pedagogickou činnost i bez získání odborné kvalifikace. Pokud by osoba bez odborné kvalifikace vykonávala přímou pedagogickou činnost, aniž by se uplatnila některá z konkrétních výjimek v zákoně uvedených, šlo by o porušení právních předpisů.

Faktický rozpor mezi teoretickými požadavky zákona a reálnou situací v praxi je zohledněn v § 22 odst. 7 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 197/2014 Sb. Toto ustanovení umožňuje školám a školským zařízením zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemohou zajistit tyto činnosti pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací.

Z tabulky č. 18 je patrné, že vývoj počtu pracovníků ve školách na sledovaném území není nijak dramatický. Je možné sledovat nárůst z 1084 úvazků na 1151 úvazků celkem pedagogických i nepedagogických. Podle očekávání samozřejmě tyto hodnoty korelují s výše uvedenými statistickými údaji ohledně počtu škol. Jsou-li stabilní počty škol a tříd, odpovídá tomu též i počet pracovníků. Přirozená obměna pracovníků je daná především věkovými limity (odchody do důchodu, odchody na mateřskou dovolenou).

MŠMT sice umožňuje čerpat finanční prostředky na zřízení místa dalšího dočasného pracovníka (psychologa, speciálního pedagoga, asistenta) z dotačního titulu OP VVV (výzvy č. 02_16_022 a č. 02_16_023 PODPORA ŠKOL FORMOU PROJEKTŮ

ZJEDNODUŠENÉHO VYKAZOVÁNÍ - ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ I), ale je otázkou, zda všechny školy dosáhnou na tyto dotační prostředky (výše dotačních prostředků se odvozuje od počtu dětí), nebo zda se v menších obcích najdou kvalifikované pracovní síly, které by byly ochotné působit za nabízených podmínek (zkrácený pracovní úvazek na několik hodin denně a tomu úměrně nízký příjem).

Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání

Opuštění vzdělávací soustavy bez získání ucelené kvalifikace je rizikovým jevem zejména z pohledu vzrůstající nezaměstnanosti mladistvých, kteří se namísto vstupu na trh práce a zahájení pracovní aktivity stávají příjemci sociálních dávek. Pokud mladiství, ať již absolventi nebo bez ukončeného vzdělání, nevstoupí na pracovní trh a nezískají pracovní návyky, stávají se obtížně uplatnitelnými na trhu práce. V celospolečenském kontextu hospodářské prosperity, ekonomického růstu a konkurenceschopnosti má předčasné opouštění vzdělávacího systému dopady na růst sociálních výdajů. Předčasný odchod ze vzdělávání je dle statistik často spojený s prostředím sociálně znevýhodněných rodin s nízkou vzdělaností úrovní rodičů, a je tak vysoce rizikovým faktorem rozvoje sociálně-patologických jevů i vzniku sociální exkluze.

Faktory, které ovlivňují předčasné ukončení školní docházky, můžeme rozdělit do několika oblastí:

- problémy se zvládáním školních požadavků, poruchy chování nebo učení, problémy se sebehodnocením;
- škola – školní klima, disciplína, management, účast žáků na školním plánování, postoje rodičů ve vztahu ke škole;
- rodina - násilí v rodině, alkohol, drogová závislost, důvěra v rodině, spolehnutí se na rodiče, úroveň vzdělání rodičů, finanční zdroje, nezaměstnanost rodičů;
- podpora společenská (komunita) – např. dostupnost mimoškolní podpory, zázemí, lokální situace, infrastruktura, skutečnost, zda se jedná o město či vesnici, zda se jedná o tzv. vyloučenou lokalitu;
- možnost dalšího vzdělávání a situace na trhu práce – míra nezaměstnanosti, proces přechodu na trh práce, příležitosti dalšího vzdělávání, možnosti zaměstnání.

Komplexní opatření tření zaměřená proti předčasnému ukončování školní docházky by se na základě doporučení strategie EU „Evropa 2020“ měla soustředit na prevenci, intervenci a kompenzaci.

Při prevenci je třeba především zabránit vzniku podmínek, jež mohou vést k předčasnému ukončování školní docházky. Za jeden z nejúčinnějších prostředků je možno považovat kvalitní vzdělávání a péči již v raném dětství. Dostupnost kvalitního předškolního vzdělávání je proto potřeba zvýšit. Další preventivní opatření se mají zaměřit zejména na otázky, jako je systematická jazyková podpora pro děti z rodin migrantů, posílení integrace nebo cílená podpora znevýhodněných žáků.

Intervence řeší objevující se obtíže v rané fázi a snaží se zabránit tomu, aby vedly k předčasnému ukončení školní docházky. Opatření týkající se škol jako celku mají za cíl zlepšit školní klima a vytvořit motivující výukové prostředí. Účinnou formou pomoci ohroženým žákům mohou být systémy včasného varování a lepší spolupráce s rodiči. Vysoce účinným prostředkem poskytnutí relevantní podpory bývá i vytváření sítí kontaktů s aktéry mimo školu a přístup k sítím místní podpory. Opatření zaměřená na studenty zahrnují pedagogické vedení a doučování žáků, individuální výukové přístupy a finanční podporu, jako např. příspěvky na vzdělávání.

Kompenzační opatření skýtají příležitosti ke vzdělávání a odborné přípravě těm, kteří již školní docházku předčasně ukončili. Mohou mít podobu finančních nebo jiných typů podpory. Jde o to motivovat mladé lidi, aby se znovu zapojili do systému řádného vzdělávání, nebo jim nabídnout tzv. „druhou šanci“. / Dostupné z http://ec.europa.eu/education/school-education/doc/earlycom_cs.pdf

Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost v řešeném území

Na území MAP působí pět základních uměleckých škol. Základní umělecká škola, Hradec Králové, Habrmanova (zřizovatel Statutární město Hradec Králové); Základní umělecká škola Střezina, Hradec Králové (zřizovatel Statutární město Hradec Králové); Základní umělecká škola; BONI PUERI, Hradec Králové (zřizovatel Pavel Horák); Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové (zřizovatel Nadace rozvoje dětského sborového zpěvu, Hradec Králové; Základní umělecká škola Smiřice (zřizovatel Město Smiřice).

Některé základní umělecké školy mají též detašovaná pracoviště, která působí přímo v budovách základních škol v jednotlivých obcích (Předměřice, Černožice). Tím, že pedagogové dojíždějí za žáky, umožňují mnohem většímu počtu dětí věnovat se uměleckým disciplínám, protože rodičům odpadají logistické problémy s řešením dojíždění a vyzvedávání dětí.

Tabulka č. 19 **Kapacita ZUŠ na území MAP**

Území MAP	Kapacita ZUŠ na území MAP	
	vznik	kapacita
ZUŠ Habrmanova, HK	2005	1200
ZUŠ Střezina, HK	2005	2010
ZUŠ Boni Pueri, HK	2006	250
ZUŠ Jitro, HK	2010	240
ZUŠ Smiřice	2005	180
Celkem		3880

Zdroj informací: Rejstřík škol a školských zařízení

Základní umělecké vzdělávání se v řešeném území věnuje mnoha uměleckým oborům. Příkladem jsou obory hudební, taneční, výtvarné nebo literárně-dramatické. Hudební obory jsou zastoupeny výukou na hudební nástroje klavír, keyboard, kytara, housle, zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, saxofon, nebo trubka. V hudebních oborech se vyučuje také zpěv, moderní, lidový a klasický tanec, akrobacie. Výtvarné obory jsou zastoupeny výukou malby, kresby, grafiky, keramiky či jiných dekorativních činností. Součástí ZUŠ jsou i dramatická oddělení, kde se žáci mohou seznamovat se základy divadelní tvorby. Velmi úspěšně a s dlouholetou tradicí se rozvíjí např. divadlo Jesličky při ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové. Základní umělecké školy fungují podle zák. 561/2004 Sb. (školský zákon), 563/2004 Sb. (o pedagogických pracovnících) a dalších prováděcích vyhlášek MŠMT.

Ředitelé uměleckých škol se zapojují do práce v komoře uměleckého školství v sekci základních uměleckých škol a v Asociaci základních uměleckých škol ČR (AZUŠ ČR). Umělecké školy pořádají během školního roku v regionu řadu vystoupení, koncertů a výstav pro veřejnost. Využívají kapacitu kulturních domů či kulturních památek.

Umělecké školy přijímají do vzdělávání děti od 5ti let věku a žáky z 1. a 2. tříd základních škol do přípravných ročníků. Starší žáci, kteří projeví nadání a zájem o studium nebo chtějí připravit na přijímací zkoušky na školy s pedagogickým nebo uměleckým zaměřením, jsou

zařazení přímo do ročníků. Úspěšní absolventi uměleckých škol často pokračují ve studiu na středních a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost v řešeném území

Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání stejně jako neformální vzdělávání tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Zájmové vzdělávání je právně ukotveno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. Střediska volného času se dále podílejí na další péči o nadané děti, žáky a studenty a ve spolupráci se školami

a dalšími institucemi rovněž na organizaci soutěží a přehlídek dětí a žáků. Zájmové vzdělávání jednoznačně napomáhá naplňovat vzdělávací cíle stanovené školským zákonem.

Zájmové vzdělávání neposkytuje certifikovaný stupeň vzdělání, zabývá se však aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, zajišťuje duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní, zdravotní (relaxační a regenerační), sociální a preventivní, rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent, upevňuje sociální vztahy. Svými aktivitami výrazně přispívá k prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování mezi dětmi a mládeží, kterým umožňují smysluplně využít volný čas.

Podporují rovné příležitosti, nejsou selektivní, neboť přijímají zájemce bez ohledu na rasový původ, národnost, pohlaví, náboženské vyznání atp. Významnou celospolečenskou roli plní též jako zařízení výrazně přispívající k ochraně před šířením sociálně patologických jevů a rizikového chování mezi dětmi a mládeží, kterým umožňují smysluplně využít volný čas.

Ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání pracují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (vychovatelé, učitelé, pedagogové volného času), což je garancí kvality a odbornosti vzdělávání v oblasti volného času.

Prováděcím právním předpisem MŠMT ke školskému zákonu č. 561/2004 Sb. pro školská zařízení pro zájmové vzdělávání je vyhláška č. 74/2005 sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, která stanoví podrobnosti o obsahu a rozsahu jejich činnosti, organizaci a podmínkách provozu, o podmínkách přijímání a o podmínkách úhrady za školské služby.

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. Je přednostně určena nejmladším žákům (1. až 5. třída), případně i dětem v přípravné třídě jedné nebo více základních škol a dětem v přípravném stupni jedné nebo více základních škol speciálních. K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k činnosti klubu. Ve školních družinách probíhá pestrá nabídka zájmových činností ve známém prostředí, které dává dětem pocit bezpečí, a pro rodiče je finančně dostupná.

Tabulka č. 20 **Počet školních družin na území MAP**

Území MAP	Počet školních družin
Celkový počet ŠD	40
Celková kapacita ŠD	4503

Zdroj informací: Rejstřík škol a školských zařízení

Školní kluby podobně jsou školská zařízení pro zájmové vzdělávání a poskytují zájmové vzdělávání žákům jedné nebo několika škol podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejíce ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

Tabulka č. 21 **Počet školních klubů na území MAP**

Území MAP	Počet školních klubů
Celkový počet ŠK	4
Celková kapacita ŠK	309

Zdroj informací: Rejstřík škol a školských zařízení

Domy dětí a mládeže jsou v řešeném území 3 - Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241 (zřizovatelem je Statutární město Hradec Králové); Dům dětí a mládeže Nová generace, Hradec Králové (zřizovatel Sbor Jednoty bratrské v Hradci Králové-Sion) a Dům dětí a mládeže ve Smiřicích (zřizovatelem je Město Smiřice). DDM zajišťují nabídku účelného využití volného času dětí a mládeže, na rozdíl od základních uměleckých škol se orientují také na sportovní aktivity, polytechnickou výchovu (modelářské a elektrotechnické kroužky), přírodovědu a ekologii (přírodovědné kroužky, rybářské, chovatelské). V posledních letech rozvíjejí také aktivity pro děti předškolního věku, které nenavštěvují mateřskou školu, a maminky s dětmi. Vyrůstá také podíl vzdělávání dospělých (jazykové kurzy). Akce pro žáky základních však mají největší podíl na činnosti DDM.

K zajištění činnosti a svůj rozvoj potřebují tato zařízení investice na vybudování, rekonstrukce a provoz vhodných prostor a nákup vybavení. Se zvyšujícím se počtem dětí narůstá samozřejmě i potřeba zajistit kvalitní personální obsazení a dostatek financí na platy a provozní výdaje.

Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém a nevede k ucelenému školskému vzdělání. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému. Tyto aktivity bývají dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další nestátní neziskové organizace (NNO), školská zařízení pro zájmové vzdělávání – především střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.

V této oblasti je nezbytná spolupráce s obcemi a městy, které činnost organizací zajišťujících neformální vzdělávání velmi významně podporují. Jednou z nejčastějších forem podpory je poskytování prostor a vybavení pro provozování těchto aktivit. Dále obce a města podporují neformální vzdělávání formou provozních a jiných dotací či grantů. Pro rozvoj činnosti zařízení neformálního vzdělávání je nutné zajistit investice pro zkvalitnění zázemí a vybavení, ale především finanční prostředky na odměny pro lektory a provozní výdaje těchto organizací.

V návaznosti na projekt Klíče pro život byl na jaře 2013 vytvořen Expertní tým pro volnočasové aktivity v oblasti práce s dětmi a mládeží. Tento tým připravil návrhy profesních kvalifikací v oblasti neformálního vzdělávání dětí a mládeže, které by byly zahrnuty do státem garantovaného systému Národní soustava kvalifikací.

Neformální vzdělávání ve veřejných knihovnách

Veřejné (obecní) knihovny mají ve venkovském prostoru důležitou funkci v neformálním vzdělávání dětí z mateřských škol a žáků základních i středních škol. Zřizovateli obecních knihoven jsou zpravidla obce. Na území Statutárního města Hradce Králové jsou veřejnosti k dispozici Studijní a vědecká knihovna Hradec Králové, která je příspěvkovou organizací Královéhradeckého kraje a Knihovna města Hradce Králové (s detašovaným pracovištěm půjčovny v Kuklenách), zřizovaná Statutárním městem Hradec Králové.

Knihovny veřejnosti nabízejí kromě půjčování knih také další vzdělávací akce různého zaměření a tím rozšiřují oblast jejich zájmů keramické dílny. Knihovny sídlí v prostorách ve vlastnictví obcí nebo měst a jejich provozní náklady jsou hrazeny z rozpočtů zřizovatelů. Pro další rozvoj vzdělávacích aktivit knihoven jsou potřebné nejen vhodné prostory, ale především finanční prostředky na vybavení a odměny pro lektory a knihovníky.

Neformální vzdělávání v mateřských centrech

Mateřská centra jsou subjekty, které sdružují zpravidla osoby na rodičovské dovolené, zejména matky a jejich děti, případně další rodinné příslušníky, za účelem společného trávení volného času.

Mateřské centrum plní hlavně sociální a výchovně vzdělávací funkci. Programy mateřského centra se zaměřují nejen na volnočasové aktivity pro děti (výlety, hry, dětská odpoledne apod.), ale i na svépomocné vzdělávací aktivity rodinných příslušníků, především žen na mateřské dovolené, které při pobytu s dítětem doma ztrácejí kontakt s veřejným životem. Zapojením se do činnosti mateřského centra mohou na jedné straně rozvíjet své schopnosti a dovednosti, a tím i programovou nabídku mateřského centra.

Mateřské centrum vzniká obvykle na dobrovolnické bázi, jako neformální iniciativa, která se v případě dostatku lidského potenciálu formalizuje v právní subjekt, nejčastěji v občanské sdružení a profesionalizuje svou činnost. Mateřské centrum je většinou otevřené a přístupné všem lidem žijícím v jeho okolí. Jeho programy jsou často zaměřeny multigeneračně.

Mateřská centra v České republice nejsou dotčena ani Zákonem o školských zařízeních (jako např. mateřské školy) ani nespádají do systému sociálních služeb dle Zákona o sociálních službách. Tím je dána značná programová rozmanitost jednotlivých mateřských center.

Financování mateřských center je zpravidla diversifikované a pochází nejčastěji z obecních rozpočtů, grantů různých nadací, soukromého sektoru (firem), ale i státu (zejména prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí).

Další subjekty neformálního vzdělávání

Vymezení NNO, zpracované RVNNO (Rada vlády pro nestátní neziskové organizace) a používané pro účely státní politiky, vychází z právních forem typických pro NNO. Toto vymezení nepolemizuje s mezinárodním vymezením, ale zužuje okruh právních forem, které ji naplňují. Podle této definice jsou za NNO považovány tyto právní formy soukromého práva.

Na území Hradeckého venkova se podílí na neformálním vzdělávání dětí a mládeže řada zájmových organizací a spolků (podle NOZ zapsané spolky a pobočné spolky, dříve občanská sdružení a jejich organizační jednotky - podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů), jako jsou např. tělovýchovné jednoty, Sokol, organizace SDH, dětské organizace (skauti, pionýr), odborné spolky (včelaři, zahrádkáři) a kluby. Tyto neziskové organizace vyvíjejí svou aktivitu v jednotlivých venkovských obcích. Obce tyto aktivity podporují finančními granty a obvykle jim poskytují materiální zázemí a vybavení pro jejich činnost.

2.1.5 Sociálně vyloučené lokality na území

Za sociálně vyloučenou nebo sociálním vyloučením ohroženou lokalitu lze dle metodiky MPSV považovat takovou lokalitu, kde dochází ke koncentraci více než 20 osob žijících v nevyhovujících podmínkách (indikováno počtem příjemců příspěvku na živobytí), které obývají fyzicky či symbolicky ohraničený prostor (indikováno vnější identifikací). Jako SVL lze též označit explicitně či implicitně prostor (dům, ulici, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením.

Obecně lze říci, že sociální vyloučení nastává v okamžiku, kdy člověk čelí komplexu problémů, jako jsou nezaměstnanost, diskriminace, nízká kvalifikace, nízké příjmy, špatná kvalita bydlení, špatný zdravotní stav či rozpad rodiny. Vzájemná a provázaná kombinace těchto problémů pak vytváří bludný kruh, ze kterého je pro osoby v podmínkách sociálního vyloučení obtížné až nemožné se vymanit.

Vzdělávání v sociálně vyloučených lokalitách

Většina dospělých obyvatel SVL dosáhne nanejvýš základního vzdělání. Přitom základní školy, respektive školský systém, jsou významným hybatelem mezigeneračního přenosu sociálního vyloučení. Pouze základní vzdělání má zhruba 7,5 z deseti obyvatel SVL v produktivním věku, existují dokonce důkazy o poklesu dosažené úrovně vzdělanosti. Obecně platí, že čím je daná lokalita více etnicky homogenní, tím nižší úroveň vzdělání zde obyvatelé mají. Zatímco lidí se základním vzděláním v lokalitách, kde Romové tvoří menšinu, žije kolem 70 procent, v čistě romských lokalitách je to o deset procent více. Nejvíce osob s pouze základním vzděláním pak žije v sociálně vyloučených lokalitách velkých měst.

V delším časovém horizontu je zřejmé, že se vzdělanostní úroveň romských obyvatel sociálně vyloučených lokalit nelepší. Školní nezdary dětí lze vysvětlovat celou řadou faktorů. Domácnosti jsou hůře vybaveny pro přípravu dětí na školu a rodiče nejsou připraveni na to, aby své děti při studiu podporovali. Děti v porovnání se svými vrstevníky například nemají dostatečnou slovní zásobu, nenaučily se základům čtení a počítání, dále zde může působit odlišný vztah ke škole v důsledku opakovaného zažívání neúspěchů.

V případě romských dětí je velmi často diskutována otázka jejich přerazování mimo hlavní vzdělávací proud. Studie v šedesáti sedmi náhodně vybraných praktických školách stanovila, že 35 % všech dětí v těchto školách jsou Romové, přičemž celkový podíl Romů v této věkové

skupině celkové populace je 3,2 – 6,4 procenta. Nejvyšší procento Romů v praktických školách bylo v Libereckém a Ústeckém kraji a nejnižší ve Zlínském kraji.

Sociálně vyloučené lokality na území MAP ORP Hradec Králové

Na území města Hradec Králové byly identifikovány tyto lokality: Pražská ulice, Okružní ulice, ubytovna Brněnská a Kydlinovská ulice.

Jako „nejhorší“ byla z hlediska kvality bydlení označena ubytovna v Kydlinovské ulici. Komplex ubytovny, který se nachází v průmyslové periférii města, je tvořen jedním jednopatrovým domem o 10 místnostech a 3 k němu přistavěnými obytnými buňkami a garážemi, které jsou přestavěné na ubytovací prostory. Většina obyvatel lokality pobírá sociální dávky. Někteří příležitostně pracují. V lokalitě žije hodně rodin s malými dětmi, jejichž matky jsou na mateřské dovolené.

Další problémovou lokalitou v Hradci Králové jsou obecní domy s byty první a druhé kategorie v Okružní ulici. Lokalita je součástí běžné zástavby a nachází se nedaleko centra města. Obyvatelé jsou Romové i neromští nájemníci. Lokalita není homogenní ani z hlediska sociálního. Základní občanská vybavenost pro obyvatele lokality je dostupná v centru města.

Ubytovna Brněnská, bývalá ubytovna firmy Petrof, nyní ve vlastnictví města, je primárně určena pro sociálně slabší rodiny s dětmi. Nachází se v místě s dobrou dostupností MHD. Vzhledem k tomu, že zařízení je ve vlastnictví města, řídí se domovním řádem a obyvatelé musí splňovat stanovené podmínky. Nejedná se tudíž o sociálně vyloučenou lokalitu, přestože je předmětem péče poskytovatelů sociálních služeb a přestože se i zde mohou vyskytnout sociálně vyloučené osoby. V ubytovně žijí romské i neromské rodiny zhruba ve stejném poměru.

Bytový dům ve vlastnictví města dům druhé kategorie v Pražské ulici je součástí běžné uliční zástavby. Působí zde komunitní centrum ZIP, které nabízí podporu a pomoc rodinám z romských komunit i dalších rodinám ohroženým sociálním vyloučením. Obyvateli lokality jsou pouze Romové, většinou rodiny s dětmi.

Na území města Hradec Králové je zajištěna dostatečná nabídka předškolního, základního i speciálního vzdělávání. Cílem Záměru rozvoje výchovy a vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných statutárním městem Hradec Králové na období 2016 – 2020 je především zajištění dostatečné kapacity školských zařízení pro všechny děti dle prioritní osy 3

OP VVV (Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání) a v souladu se vzdělávací politikou státu. Magistrát města Hradec Králové ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalšími odborníky v této oblasti dále podporují začlenění dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením. Ve všech hradeckých lokalitách působí Občanské sdružení Salinger, resp. jejich komunitní centrum ZIP, dále Občanské sdružení Nevo Dživipen, Romodrom a Úřad práce.

Mimo město Hradec Králové se nacházely další sociálně vyloučené lokality. První lokalita bývala ve Smiřicích, nachází se na konce města a prochází jí železniční trať. Jednalo se o přibližně čtyři dvojdomky po jedné straně silnice a jednu dlouhou přízemní budovu na straně protější. Pozemky a domy této lokality byly ve vlastnictví soukromého majitele. Tento majitel také provozoval podobné ubytovací zařízení v sousedních Holohlavech. Všechny objekty jsou neudržované. V současnosti již tato lokalita neexistuje, domy byly vykoupeny městem a srovnány se zemí. Romské obyvatelstvo bylo umístěno do nájemních bytů po celých Smiřicích. Stejně tak proběhlo vykoupení a srovnání se zemí ubytovny v Holohlavech.

V obci Dohalice byl identifikován dvoupatrový cihlový dům a přilehlý malý domek v areálu bývalého cukrovaru. Tato sociálně vyloučená lokalita navazuje na běžnou zástavbu. Žijí zde Romové a 60 % obyvatel jsou děti do 15 let. Odhad míry nezaměstnanosti obyvatel lokality je 70 %. Většina obyvatel je závislá na sociálních dávkách. Odhad míry zařazování romských dětí z lokality do škol se speciálním vzděláváním je 51 – 60 %.

V rámci tvorby Místního akčního plánu vzdělávání na území ORP Hradec Králové (sestavování řídicího výboru MAP) bylo třeba zmapovat sociálně vyloučené lokality v řešeném území. Dle Postupů MAP je lokální konzultant Agentury pro sociální začleňování (ASZ) povinným členem Řídicího výboru MAP v případě, kdy je některá z lokalit zařazená do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Na území MAP se nachází celkem 5 sociálně vyloučených lokalit (Pražská ulice, Okružní ulice, ubytovna Brněnská, Kydlinovská ulice a Dohalice). Žádná z nich v současnosti není zařazena do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Zástupce ASZ je tak pouze dobrovolným členem ŘV MAP, protože v době realizace projektu MAP může dojít k zařazení některé z lokalit do Koordinovaného přístupu.

2.1.6 Sociálně patologické jevy v prostředí škol

Pojem sociálně patologické jevy je pojmem sociologickým a postihuje fatální jevy ve společnosti (alkoholismus, krádeže, vraždy apod.), k nimž mimo jiné také musí směřovat opatření primární prevence. Ve školním prostředí pedagogové pracují s rizikovým chováním, které zahrnuje širší spektrum jevů a vůči němuž zaujímá účinná primární preventivní opatření s cílem minimalizace projevů i rizik takového chování a případně je diagnostikují a následně přijímají efektivní opatření.

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizace rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o prevenci zejména v oblastech – agrese, šikana, kyberšikana, násilí, záškoláctví, závislostní chování, spektrum poruch příjmu potravy, sexuální rizikové chování, apod.

Primární prevenci představují také aktivity podporující smysluplné využívání a organizaci volného času, např. zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravému rozvoji osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních vyhodnotitelných specifických programů.

Jsou-li učitel nebo rodiče postaveni před problém (sociálně patologické projevy a chování dítěte, závislosti, výchovné problémy apod.), který nelze vyřešit vzájemnou spoluprací na úrovni rodina-škola (včetně spolupráce s výchovným poradcem nebo školním metodikem prevence, je nezbytné obrátit se a požádat o pomoc některou z institucí nebo zařízení, které jsou pro tuto činnost uzpůsobeny. Oslovit jednotlivé instituce je nutné s ohledem na dostupnost v regionu. Na řešeném území MAP působí tyto organizace:

- Centrum primární prevence Královéhradeckého kraje;
- PROSTOR PRO, obecně prospěšná společnost;
- Dětský diagnostický ústav Hradec Králové;
- Středisko výchovné péče NÁVRAT Hradec Králové;
- Pedagogicko-psychologická poradna;

- Mozaika (školské poradenské pracoviště);
- Občanské sdružení Salinger;
- Nízkoprahové centrum pro děti a mládež Klídek – Prostor pro;
- Komunitní centrum ZIP;
- Oblastní charita Hradec Králové;
- Sportovní, kulturní, turistické a technické kroužky při školách;
- Dům dětí a mládeže;
- Tělovýchovné jednoty, sportovní kluby;
- Klub českých skautů;
- YMCA – místní sdružení HK;
- Oddělení sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).

Dětský domov, školní jídelna Nechanice - zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve věku pravidla od 3 – 18let, nejdéle však do 26 let. Domov je určen pro děti s normálním tělesným vývojem, případně s lehčím stupněm mentální retardace, i s nejrůznějšími poruchami učení. Děti docházejí do místní MŠ a ZŠ, kde jsou i speciální třídy.

Téma šikany, agresivního a hrubého či vulgárního chování k druhým je cílem řady specifických i nespecifických preventivních aktivit, jež jsou uplatňovány pedagogickými pracovníky v podstatě každý den, vyplývají také z režimu DD a v současné době označil ředitel dětského domova PhDr. Luboš Holeček celkový stav z tohoto pohledu v DD za uspokojivý. V minulém školním roce bylo provedeno sociometrické šetření v každé rodinné skupině a na základě výsledků byla přijata určitá výchovná opatření.

Kouření dětí a mladistvých je z hlediska prevence SPJ v DD Nechanice nejpalčivějším problémem. Dá se říci, že až na výjimky má každé dítě nad 13 let zkušenost s kouřením, většina z nich kouří pravidelně (i třeba ne ve velkém množství).

S příchodem nových dětí se objevuje problém záškoláctví a to především u dětí, které dojíždějí do OU, SOU a středních škol mimo dětský domov. Tomuto problému věnuje dětský

domov velkou pozornost. Náš MPP v sobě obsahuje i prevenci takových problémů, jako je například šikanování, xenofobie, rasismus, intolerance vůči minoritním skupinám, kyberšikanu apod.

Dětský domov věnuje minimálnímu preventivnímu programu velkou pozornost. Realizuje konkrétní aktivity s cílem předejít problémům a následkům sociálně patologických jevů, případně minimalizovat jejich negativní dopad, včetně dalšího šíření.

Nespecifická primární prevence představuje základ a nosný prvek celého systému prevence, jde o volnočasové aktivity určené nejširším vrstvám dětí a mládeže, umožňující harmonický rozvoj osobnosti jednotlivce, podporující zdravý životní styl a směřující k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Tyto by existovaly i za absence sociálně patologických jevů.

Specifická primární prevence je realizována v rámci podpůrných aktivit a programů zaměřených specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování u dětí a mladistvých. Jedná se jak o všeobecnou prevenci, zaměřenou na širší populaci bez zjišťování problému či rizika, tak o selektivní prevenci, jež je zaměřena na děti se potenciálně zvýšenou hrozbou rizikového chování, a také o indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky, říká ředitel dětského domova PhDr. Luboš Holeček. Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy představuje aktivity ve všech oblastech prevence (násilí a šikanování, záškoláctví, ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže, atd.)

2.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)

KAP je Krajský akční plán rozvoje vzdělávání, který je zaměřen na intervence směřující ke zkvalitnění řízení středních a vyšších odborných škol. Cílem projektu je zvýšení kvality vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách.

KAP reaguje na aktuální situaci a potřeby v území, zajišťuje podmínky pro vzájemnou komunikaci jednotlivých aktérů v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti, podporuje rozvoj stávajících a vznik nových funkčních partnerství. Rovněž přispívá k uvedení priorit vzdělávací politiky do praxe škol a tím umožňuje všem žákům přístup ke kvalitnímu vzdělání bez bariér. Dalším cílem je podpora rovných příležitostí, zvýšení kompetencí ředitelů a pedagogů, provázanost formálního, neformálního a celoživotního vzdělávání a v neposlední řadě i zapojení zaměstnavatelů do vzdělávání.

Informace z jednotlivých etap přípravy MAP jsou realizátory MAP předávány prostřednictvím realizačního týmu KAP pro informaci do Pracovní skupiny Vzdělávání ve formě agregací v předem definované tabulkové podobě dle požadavků MŠMT a kraje. Za realizátory MAP v Královéhradeckém kraji tuto činnost zajišťuje Platforma spolupráce zpracovatelů MAP.

Na území Královéhradeckého kraje bylo vymezeno 15 nositelů místních akčních plánů, základním územím pro projekty MAP jsou zpravidla správní obvody ORP. Všechny tyto akční plány jsou provázány s Krajským akčním plánem rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji (KAP).

KAP řeší prioritně střední a vyšší odborné vzdělávání, některá témata jsou však průřezová (řeší předškolní a základní vzdělávání). Výstupem bude koncepční dokument včetně přehledu opatření k jednotlivým oblastem vzdělávání. S klíčovými tématy KAP, která jsou určující pro rozvoj vzdělávací soustavy kraje, jsou úzce provázána témata a výstupy MAP. Z řešených prioritních oblastí MAP jsou relevantní zejména:

- rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků;
- rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání;
- kariérové poradenství v základních školách.

Vazba základního a středního školství

Žákům, kteří splnili základní školní docházku ve školách a školských zařízeních v ORP Hradec Králové, mají možnost pokračovat ve vzdělávání na středních školách v Královéhradeckém kraji.

V kraji působí 83 středních a vyšších odborných škol, jejich oborová nabídka je poměrně široká. Střední a vyšší odborné školy působící v kraji nabízí 28 skupin oborů vzdělávání z celkových 31 skupin oborů vyučovaných na SŠ a VOŠ v ČR.

Největší střední školy v kraji:

- Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové (1078 žáků),
- Střední škola služeb, obchodu a gastronomie, Hradec Králové, Velká 3 (950 žáků),
- Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451 (697 žáků).

Tyto tři největší střední školy jsou zřizovány krajským úřadem. Největší počet žáků ve středních školách jiných zřizovatelů má Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína a Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II. Hradec Králové (612 žáků) a Střední škola - Podorlické vzdělávací centrum, Dobruška (365 žáků).

V současnosti jdou některé z oborů vzdělávání vyučovány na více středních školách, někdy pak i v rámci blízké dojezdové vzdálenosti od bydliště žáků. Důsledkem této roztržitosti oborové struktury je, že KHK musí vynakládané finanční prostředky dělit pro větší počet škol. Oborová struktura všech středních škol v KHK musí být nastavena tak, aby odpovídala bezproblémovému uplatnění budoucích absolventů na trhu práce. Základním předpokladem pro optimální naplňování tříd musí být rovněž minimalizace roztržitosti stávající oborové struktury.

Kritéria pro optimalizaci oborové struktury v královéhradeckém kraji:

- soulad oborové nabídky škol s požadavky trhu práce
- míra roztržitosti oborové struktury u jednotlivých oborů vzdělávání v rámci celého KHK
- přiměřená dostupnost oborů vzdělání pro žáky na celém území KHK
- strategicky stanovený poměr počtu míst v 1. ročnících maturitních a nematuritních oborů vzdělání v rámci celého KHK
- materiálně-technické podmínky pro výuku daného oboru vzdělání.

Naplněnost jednotlivých oborů v čase se mění. Vliv na naplněnost oborů má demografický vývoj kraje – počet obyvatel ve věkové skupině 15 až 19 let klesá a podle prognózy se začne zvyšovat v roce 2020. Klesající počet žáků a studentů na SŠ a VOŠ bude mít dopad také na trh práce, podle informací od zaměstnavatelů v kraji se nedostatek kvalifikovaných pracovníků projevuje již nyní.

Nejvíce naplněný je obor Obecná příprava, počet žáků v oboru vzdělávání tvoří kolem 20 % všech žáků SŠ a VOŠ. Obor Obecná příprava nabízí 21 středních škol v kraji. Další nejvíce žádanou skupinou oborů ze strany žáků/studentů je Strojírenství a strojírenská výroba (15 SŠ), na třetím místě je Gastronomie, hotelnictví a turismus (17 SŠ).

Největší pokles absolutního počtu žáků zaznamenala skupina oborů Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (11 SŠ), za deset let poklesl počet žáků o více než 50 %, dále poklesl zájem o Obchod (7 SŠ) a Dopravu a spoje (2 SŠ).

Mezi nezaměstnanými absolventy je cca 30 % absolventů technických oborů, zbytek nezaměstnaných absolventů se vzdělávalo v oborech netechnických. Absolventi poptávaní na trhu práce nejsou dle zaměstnavatelů dostatečně připraveni na výkon své profese, což je údajně dáno sníženými nároky na předpoklady ke vzdělávání, nedisciplinovaností žáků, vědomostní, morální a sociální nepřípraveností, ale i nízkou intenzitou spolupráce škol a zaměstnavatelů.

Přibližně 15 % všech nezaměstnaných absolventů se vzdělávalo v oboru gastronomie, hotelnictví a turismus, na dalších pozicích s podílem kolem 8 % jsou nezaměstnaní absolventi z oborů strojírenství a strojírenská výroba, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a ekonomika a administrativa. Pro relevantnost údajů je nutné zohlednění podílu absolventů v oborech vzdělávání a podílu nezaměstnaných absolventů podle oboru vzdělávání. Procento absolventů v oborech strojírenství a strojírenská výroba, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a ekonomika a administrativa odpovídá i procentu nezaměstnaných absolventů. V oboru gastronomie, hotelnictví a turismus je podíl nezaměstnaných absolventů dvojnásobným oproti podílu absolventů oboru. MŠMT vytvořilo přehled o oborech vzdělávání a specifikovalo kódy oborů vzdělávání podle zaměření. Definice pro technické obory podle přehledu MŠMT zní: „nejčastěji je v současnosti technika považována za souhrn všech prostředků a způsobů, které slouží člověku k usnadňování jeho činností, k rozšiřování přirozených lidských schopností a k rozvoji společnosti jako celku.

Technické vzdělávání je nejčastěji spojováno s pojmem průmysl. Jako průmysl jsou označovány všechny výrobní činnosti, při kterých se pomocí technologií, tedy výrobních prostředků a výrobních postupů, získávají a zpracovávají suroviny na konečné výrobky. Pro účely identifikace technických oborů vzdělání se pojímá průmysl sloužící k výrobě“. Podle definice MŠMT je přibližně stejný počet technických a netechnických oborů. Poměr nezaměstnaných absolventů z technických oborů a absolventů z ostatních oborů je přibližně 1:2.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání poptává práci v kategorii Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Tato kategorie zároveň patří k odvětvím s jednou z nejvyšších nabídek volných míst (nabídka volných míst v této kategorii roste). Poptávka po práci ale nabídku práce v kategorii Pomocní a nekvalifikovaní převyšuje téměř desetinásobně.

Mezi další kategorie, ve kterých je nejvyšší poptávka po práci, patří pracovníci ve službách a prodeji a řemeslníci a opraváři. Řemeslníci a opraváři jsou nejvíce požadovaným odvětvím ze strany zaměstnavatelů, pracovníci ve službách také patří mezi obory s nejčetněji nabízenými volnými místy. Naopak kategorie Zákonnodárci a řídicí pracovníci a Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství jsou nejméně poptávanými obory jak ze strany uchazečů o práci, tak ze strany zaměstnavatelů.

Od roku 2009 sleduje MPSV strukturu volných míst také dle klasifikace NACE. Nejvíce nabízeným odvětvím ze strany zaměstnavatelů je zpracovatelský průmysl. Nabídka volných míst v odvětví zpracovatelský průmysl v Královéhradeckém kraji činí po celé sledované období okolo 30 % veškeré nabídky a v posledních letech roste, během tří let vzrostla nabídka šestinásobně.

Nejprudší nárůst byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou. Trend vývoje nabídky volných míst ve zpracovatelském průmyslu je po celé sledované období ve všech okresech kraje obdobný, s výjimkou okresu Trutnov. Trutnov v roce 2015 zaznamenal v nabídce zaměstnání ve zpracovatelském průmyslu pokles, v roce 2014 tvořila nabídka volných míst ve zpracovatelském průmyslu v okrese Trutnov 50 % nabídky v tomto odvětví v celém kraji.

Druhým odvětvím s nejvíce nabízenými volnými místy je velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel. Nabídka volných míst v tomto odvětví v posledních čtyřech letech vzrostla na šestinásobek. Na třetí pozici v četnosti nabízených volných míst je odvětví ubytování, stravování a pohostinství, nabídka v tomto odvětví je výrazně vyšší na Trutnovsku

– nabídka v okrese Trutnov představuje 60 % nabídky v odvětví celého kraje. Mezi odvětví s největším nárůstem nabídky patří také stavebnictví, administrativní a podpůrné činnosti a doprava a skladování. Největší nárůst nabídky volných míst ve stavebnictví je v okrese Hradec Králové.

Priority

Jednou z rozvojových priorit kraje musí být rozvoj a udržení kvalitních lidských zdrojů v regionu. Z pohledu školství pak je nutno zabránit předčasnému opouštění vzdělávací soustavy (a s tím spojeným nežádoucím dopadům na vzrůst nezaměstnanosti a výdajů v sociální sféře).

K naplnění tohoto záměru má napomoci především:

- zajištění provázanosti škol s trhem práce;
- podpora oblasti vzdělávání dospělých;
- podpora rozvoje technických oborů;
- zlepšení úrovně kariérového poradenství už na základních školách;
- rozvíjení klíčových kompetencí žáků všech věkových skupin, včetně rozvoje podnikavosti, iniciativy a gramotností;
- celoživotní učení, resp. další vzdělávání se stane součástí osobního i profesního vývoje každého jedince; rozvojem jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti přispívá k snazší adaptabilitě a flexibilitě na trhu práce;
- zvýšení prestiže odborného vzdělávání, především řemeslných a technických oborů;
- rozvíjení spolupráce škol se zaměstnavateli a dalšími relevantními subjekty;
- příprava žáků dostatečně flexibilních, adaptabilních a připravených na výkon své profese či další studium;
- u žáků (včetně žáků se SVP) bude systematicky rozvíjena čtenářská a matematická gramotnost a další klíčové kompetence.

Průřezová témata KAP a MAP

V prioritních průřezových tématech, která prolínají vzdělávacím systémem od mateřských přes základní ke středním a vyšším odborným školám, je považováno za klíčové rozvíjet a podporovat:

1. Kariérové poradenství

V oblasti kariérového poradenství má velmi vážný dopad nedostatečná podpora žáků při volbě povolání. Mezi hlavní příčiny patří nepříznivé podmínky pro realizaci kariérového poradenství na ZŠ a SŠ, nedostatečná teoretická a praktická připravenost pedagogů vykonávat kariérové poradenství a nedostatečná podpora žáků při volbě povolání a rovněž i nedostatečná spolupráce školy a dalších aktérů kariérového poradenství v regionu.

K navrhovaným opatřením pro zlepšení situace a zajištění funkčního systému kariérového poradenství zaměřeného na volbu vzdělávací a profesní dráhy žáka patří:

- podpora specifických vzdělávacích aktivit zaměřených na rozvoj kompetencí kariérového poradenství pro pedagogické pracovníky (DVPP, specializované obory na VŠ, legislativní podpora – funkční zařazení kariérového poradce do vzdělávacího systému škol, snížení přímé vyučovací povinnosti pro pedagoga vykonávajícího funkci kariérového poradce);
- podpora žáka při orientaci ve volbě své profesní kariéry, rozšířením fungující spolupráce škol a ostatních aktérů kariérového poradenství v regionu (zapojení ÚP, zaměstnavatelů, profesních komor).

Nejvýznamnější podpora by měla být směřována na žáky základních škol, neboť výběr střední školy zpravidla determinuje profesní orientaci žáka a jeho budoucí uplatnění na trhu práce. (Např. Projekt Pospolu Národního ústavu vzdělávání <http://www.nuv.cz/pospolu>.)

2. Kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě

V této oblasti byly identifikovány jako klíčové problémy nedostatečná podnikavost, absence iniciativy a kreativity. Mezi hlavní příčiny patří malý zájem ze strany žáků rozvíjet své schopnosti a kompetence, nižší míra individuálního přístupu pro vzdělávání žáků a rozdílné schopnosti a dovednosti učitelů.

Pro budování kompetencí k podnikavosti je klíčová schopnost aktivně vnímat prostředí, hledat v něm příležitosti a přetvářet je za určitým účelem (např. s cílem získat úspěch, ocenění). Základem podnikavosti je vnitřní motivace, tvořivost, zvládnutí rizik a připravenost ke změnám.

Bohužel dnešním žákům právě kreativita a aktivita doplněná morálně volnými vlastnostmi (pracovitost, svědomitost) chybí. Ve školních vzdělávacích plánech některých škol jsou již díky iniciativě pedagogů zakomponovány aktivity, které mají u žáků rozvíjet právě kompetence k podnikavosti (projekty fiktivních firem, volnočasové aktivity), ale systémově zatím rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě řešen není. Nezbytné bude rozvíjet aktivity zaměřené na pedagogické pracovníky a jejich další vzdělávání, navázat spolupráci s firmami a podnikateli.

3. Polytechnické vzdělávání

V rámci klíčového tématu polytechnické vzdělávání byl jako zásadní problém identifikován nízký zájem žáků o polytechnické a odborné vzdělávání. Tento problém má v mnoha ohledech své příčiny především ve slabé vnitřní motivaci žáků, v jejich rodinné výchově a nastavení sociálních vazeb. Školy především v důsledku nedostatku finančních prostředků ne vždy disponují dostatečnými prostorovými, materiálními a personálními kapacitami, které by odpovídaly nejmodernějším poznatkům a technologiím.

Už od nejmladšího školního, respektive předškolního, věku je nutné vést žáky systematicky k vytváření pracovních návyků a kompetencí, rozvíjet jejich manuální zručnost a technickou inteligenci za pomoci kvalitního a atraktivního vybavení (stavebnice, technologická zařízení, strojní vybavení), které odpovídá nejnovějším trendům a potřebám. Pořízení kvalitního vybavení a specializovaných učeben ovšem představuje značné finanční investice, na jejichž krytí systémové prostředky (ONIV) zdaleka nepostačují. Významným motivačním prvkem mohou být i zajímavé volnočasové aktivity, exkurze nebo stáže ve firmách (zde ovšem s ohledem na platnou legislativu zpravidla omezeno na studenty středních a vyšších odborných škol).

Další oblastí, kterou je nutno řešit, je rozvoj lidského potenciálu. Vzdělávání zkušených pedagogických pracovníků, příprava nových odborníků (kurzy, zaškolení v obsluze nakoupeného zařízení, zpracování metodických materiálů k výuce, stáže, exkurze).

Velkou příležitostí je v rámci aktivit MAP a KAP síťování (vytváření sítí spolupracujících škol),

zavádění mentoringu, vznik sdružení metodiků a odborně zaměřených profesních komor.

4. Inkluzivní vzdělávání

Se zaváděním legislativních změn v oblasti péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se projevila u části pedagogické i rodičovské veřejnosti nižší míra ztotožnění se s navrhovaným pojetím společného vzdělávání. Mezi hlavní příčiny obav patřily nedostatečné zajištění finančních prostředků pro zajištění inkluzivního vzdělávání ve školách, nepřipravenost vnějších podmínek pro zavedení inkluzivního vzdělávání, nedostatek příležitostí i finančních prostředků pro vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání, nižší motivace pedagogů ke společnému vzdělávání, nízké povědomí škol o tom, jak pracovat s žáky se SVP a malý zájem škol, zřizovatelů a dalších subjektů o zavedení společného vzdělávání do praxe, spolu s chybějící infrastrukturou.

S postupem času se situace zklidnila, byla zavedena opatření k zajištění teoretické a praktické připravenosti pedagogů na společné vzdělávání. I nadále ovšem zůstává klíčovým faktorem dostatek finančních prostředků na zajištění technické připravenosti škol pro realizaci společného vzdělávání, posílení lidských zdrojů, zajištění dalšího vzdělávání a odstraňování komunikační bariéry mezi všemi zainteresovanými partnery působícími v oblasti společného vzdělávání.

Tvorba vzdělávací koncepce

Vazba mezi KAP a MAP je velmi úzká, informace z jednotlivých etap příprav projektů jsou realizátory předávány dle požadavků MŠMT a kraje. Explicitní informace o identifikovaných potřebách jednotlivých škol v oblastech relevantních pro KAP, včetně investic pro podporu těchto oblastí (ITI, IROP), budou sloužit jako podklad pro tvorbu vzdělávací koncepce v území.

Výstupy KAP a MAP mohou sloužit jako podklad pro konkretizaci návazných projektů, které mohou být financovány z různých zdrojů, podle jejich povahy a dostupnosti.

2.2 Specifická část analýzy

2.2.1 Témata MAP v řešeném území

Na základě výstupů analytické části byly pro potřeby strategického rámce určeny následující prioritní oblasti se specifickými cíli:

Prioritní oblast 1: Technické a investiční zajištění moderní infrastruktury škol s dostatečnou kapacitou v souladu s demografickým vývojem dětí a žáků v území

Cíl 1.1 Rekonstrukce a modernizace budov a investice do vybavení MŠ

Cíl 1.2 Rekonstrukce a modernizace budov a investice do vybavení ZŠ

Cíl 1.3 Rekonstrukce a modernizace budov a investice do vybavení ZUŠ a organizací zájmového a neformálního vzdělávání

Prioritní oblast 2: Materiální, technické a personální zajištění polytechnického a přírodovědného vzdělávání v MŠ, ZŠ a organizacích zájmového a neformálního vzdělávání

Cíl 2.1 Modernizace a obnova vybavení MŠ a ZŠ

Cíl 2.2 Osobnostně profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Cíl 2.3 Podpora mimoškolních a volnočasových aktivit

Prioritní oblast 3: Rozvoj a podpora vzájemné spolupráce MŠ, ZŠ a organizací zájmového a neformálního vzdělávání

Cíl 3.1 Vytvoření komunikativního a spolupracujícího prostředí pro vzdělávání

Prioritní oblast 4: Rozvoj pozitivního klimatu v MŠ a ZŠ podporující podnikavost a iniciativu dětí a žáků

Cíl 4.1 Vytváření pozitivní atmosféry ve třídách a škole

Cíl 4.2 Uplatnění více forem a metod ve vzdělávání se zaměřením na praktickou výuku

Přehled opatření MAP dle metodiky Postupy zpracování místních akčních plánů

Povinná opatření:

Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Doporučená opatření MAP

Opatření 1: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Opatření 2: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Opatření 3: Kariérové poradenství v základních školách

Volitelná opatření:

Opatření 1: Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

Opatření 2: Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Opatření 3: Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků

Opatření 4: Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

Opatření 5: Investice do rozvoje kapacit základních škol

Opatření 6: Aktivita související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR

Tabulka č. 22 **Vazba specifických cílů na povinná doporučená a volitelná témata MAP⁴**

	Cíl 1.1	Cíl 1.2	Cíl 1.3	Cíl 2.1	Cíl 2.2	Cíl 2.3	Cíl 3.1	Cíl 4.1	Cíl 4.2
Povinné opatření 1	XXX	XXX		XXX	XXX		XX	XXX	XXX
Povinné opatření 2		XXX		XXX	X				
Povinné opatření 3	XX	XX			XXX	XX	XX	XX	XX
Doporučené opatření 1	X		XXX	XX	XX	XXX	XX	XXX	
Doporučené opatření 2	X	XX		XXX	XXX	XXX	XX		XXX
Doporučené opatření 3		X		X	XX		XX		
Volitelné opatření 1		X		XXX		X			
Volitelné opatření 2					X				
Volitelné opatření 3			XX			X	X	XX	X
Volitelné opatření 4			XX			X	X	X	
Volitelné opatření 5	XXX	XXX							
Volitelné opatření 6							X	X	X

Zdroj: Strategický rámec MAP pro ORP Hradec Králové do roku 2023

---

⁴Pozn.: Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná)

2.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.

Cílová skupiny	Co očekává	Důležitost projektu pro	Zapojení do projektu	Jak informovat	Kdy a kdo to vytvoří
Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení	Dostatek finančních prostředků na rozvojové investiční projekty.	Vysoká	Zástupci jsou členy ŘV a pracovních skupin	Osobní rozhovory, pracovní setkání, konference	PM, materiály před a po jednání
Pedagogičtí pracovníci	Poradenství pro kariérové vzdělávání učitelů. Informování na téma inkluze, učitelé nejsou informováni. Dostatek finančních prostředků na nákup pomůcek a vybavení.	Vysoká	Zástupci jsou členy ŘV a pracovních skupin Semináře (školní samosprávy)	Dotazníky, osobní setkání, elektronická korespondence, webové stránky	PM, průběžně
Děti a žáci	Přizpůsobení výuky potřebám dětí a žáků.	Vysoká	Projektový den školních samospráv	Osobní setkání – školní samosprávy	PM, facilitátor – v průběhu analýzy – potřeby
Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice	Dostatek finančních prostředků na rozvojové investiční projekty.	Vysoká	Zástupci jsou členy ŘV a pracovních skupin	Osobní setkání, jednání orgánů, konference	PM, materiály před a po jednání
Rodiče dětí a žáků	Zvýšení kvality vzdělávání, větší nabídka volnočasových a mimoškolních aktivit.	Vysoká	Zástupci jsou členy ŘV a pracovních skupin	webové stránky projektu	PM, průběžně

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže	Nabídka kreativních vzdělávacích kurzů. Nabídka dalšího profesního vzdělávání. Dostatek finančních prostředků na nákup pomůcek a vybavení a odměny lektorům.	Vysoká	Zástupci jsou členy ŘV a pracovních skupin	Osobní setkání - rozhovory, elektronická korespondence, webové stránky	PM, průběžně
Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství	Dostatek finančních prostředků na rozvojové investiční projekty.	Střední	Zástupci jsou členy ŘV	Konference, pracovní schůzky, osobní setkání	PM, průběžně, materiály před a po jednání
Pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu	Dostatek finančních prostředků na rozvojové investiční projekty.	Střední	Zástupci jsou členy PS	webové stránky, pracovní schůzky, osobní setkání	PM, průběžně, materiály před a po jednání
Veřejnost	Udržení kvality českého školství.	Střední	Účastníci dotazníkového šetření	webové stránky, dotazníky	PM, na Libčanském jarmarku, Den dětí v Hoříněvsi, Nechanice – šetření SCIO

2.2.3. Závěry z komunitního zapojení cílových skupin z území Hradeckého venkova

MAS Hradecký venkov v roce 2016 prováděl šetření aktuálního stavu se zapojením cílových skupin MAP.

Na území MAS Hradecký venkov proběhlo:

- dotazníkového šetření aktuálních potřeb základních a mateřských škol
- dotazníkového šetření aktuálních potřeb subjektů zájmového a neformálního vzdělávání
- workshopy se žáky základních škol na téma potřeb a změny školy/školství
- jednání se zástupci veřejné správy a zřizovatelů školských zařízení
- dotazníkového šetření – rodiče
- dotazníkového šetření – veřejnost

Přípravné práce pro dotazníkové šetření ve všech základních a mateřských školách na území Hradeckého venkova byly zahájeny v březnu 2016 a to analýzou výročních zpráv a dalších dokumentů (ŠVP). Z dokumentů vyplývá, že školy mají prostor na inovaci a vznik odborných učeben (počítačová učebna, učebna přírodopisu). Většina škol se zapojila projektů spolufinancovaných EU – Tablety do škol, EU do škol. Téměř polovina škol se zapojila do dalších projektů: Mléko do škol, Zdravé zuby, Recyklohraní, M.R.K.E.V, Ovoce školám, Les ve škole atd.

Vybavení ve školách je průběžně podle potřeby obměňováno. Jelikož, školy sídlí ve starších budovách je nutná jejich neustálá oprava a údržba. Školní zahrady jsou zahrnuty do plánů rekonstrukce. Školy mají záměr vybudovat pro své žáky víceúčelová hřiště, zkvalitnění dalšího zázemí pro sportování a bylinkové zahrady. Základní potřebou mateřských škol je komplexní rekonstrukce školních zahrad. Informace o každé MŠ a ZŠ na území MAS Hradecký venkov naleznete v dokumentu – [Karty školských zařízení z území Hradeckého venkova](#).

Na základě těchto přípravných analytických prací byly v průběhu měsíců duben - červenec 2016 navštíveny realizačním týmem jednotlivé školy s dotazníkovým šetřením formou řízené diskuze s vedením škol. Výsledkem těchto rozhovorů je přehled nejdůležitějších potřeb a problémů, které je nutné na území Hradeckého venkova v oblasti základního školství řešit:

Mateřské školy

- Personální podpora (chůva, školní asistent, spolupráce s logopedy, VSUD, OSPOD)

- Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů (vzdělávání - inkluze, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, zdravý životní styl)
- Vybavení a pomůcky (didaktické pomůcky, stavebnice, hry, pro tělovýchovné činnosti, interaktivní tabule, nábytek, dílničky, výpočetní technika)

Základní školy

- Personální podpora (psycholog, sociální pedagog, školní asistent, asistent pedagoga, spolupráce s odborníky)
- Osobnostně sociální rozvoj předškolních pedagogů (vzdělávání - inkluze, polytechnické vzdělávání, cizí jazyky, digitální technologie, metody učení matematiky, management řízení škol, zahraniční stáže)
- Vybavení, pomůcky a aktivity (interaktivní tabule, počítače, odborné učebny, pomůcky na výuku cizích jazyků, materiálně technické zabezpečení na akce, studijní pobyty žáků, jazykové pobyty, volnočasové aktivity)

ZŠ a MŠ také uvedla potřeby investičních projektů, které se týkali především školních zahrad, sportovních hřišť, rekonstrukce tělocvičen, modernizace školních kuchyní a jídelen, rozšíření šaten.

Do analýzy území byli zapojeni i žáci základních škol. V rámci workshopů žáci měli možnost diskutovat na téma potřeb a změny školy/školství. Překvapilo nás, že děti mají jasný názor a nedělalo jim problém podělit se s ním. Uvědomují si, že škola je místem, kde tráví většinu času svého dne a cítí se být součástí ní. Proto by i žáci uvítali možnost sdělit své názory k chodu a infrastruktuře školy a vytvářet školu společně. Dostáváme se k tomu, že si přejí brát vážně jejich názor a potřeby. Touží po respektu od učitelů. Respektem k dítěti podpoříme zdravý vývoj sebevědomí. Dítě musí mít pocit, že mu je nasloucháno. V mladším školním věku i starším školním věku si stále vyvábují svojí osobnost a mají potřebu se realizovat.

Děti mají nespočet návrhů na změnu a zlepšení jejich školy a však zástupci veřejné správy a zřizovatelé školských zařízení musí prioritně získat dostatek finančních prostředků. Problém je nedostatek investic na modernizaci školních budov a dalšího zázemí jako jsou školní zahrady, sportoviště, dětská hřiště a školní jídelny.

Během analyzování území Hradeckého venkova probíhalo online dotazníkové šetření pro rodiče a veřejnost. V této době veřejnost negativně vnímá atmosféru ve školství a samotných školách. Vliv na tento postoj mohou mít média, která částečně manipulují s veřejným

míněním. Rodiče však vnímají atmosféru ve školách příznivě, navzájem s učiteli spolupracují a řeší společné problémy.

Obě cílové skupiny, ale cítí potřebu změn ve výuce či samotném vedení školy. Aktuální doba je plná podnětů a nových technologií a je potřeba na to reagovat. Je nutné si přiznat, že během 10 let se společnost změnila. Je proto nezbytné využívat i jiné učební metody a používat styl výuky tak, aby dítě podnítily k dalšímu vzdělávání.

Závěry z jednotlivých komunitních zapojení cílových skupin naleznete na stránkách – <http://www.hradeckyvenkov.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=120&stromhlmenu=120>

2.2.4 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Rizika a proces eliminace rizik

Identifikace rizika	Dopad rizika	Pravděpodobnost výskytu	Významnost/závažnost rizika	Eliminace rizika
Absence finančních prostředků na investiční výdaje	Nerealizování investičních záměrů	3	3	správné nastavení finančního plánu/rozpočtu
Nedostatek mzdových prostředků	Nedostatek kvalifikovaných pracovníků	2	2	správné nastavení finančního plánu/rozpočtu
Změna politické situace/priorit	Změna/zastavení reformy	2	2	zakotvit principy do programového dokumentu vlády, realizaci řešit po linii profesních aparátů (krajské úřady), nikoli volených samospráv
Změna politické situace lokální/komunální volby	Změna priorit zřizovatele (investiční projekty)	2	2	ošetřit smluvně, garance ORP
Nezájem cílových skupin o spolupráci	Nerealizování projektu	2	2	setkávání, workshopy, spolupráce s ČŠI, MŠMT
Nezájem o školení a DVPP	Nesplnění cílů projektu	3	3	Volba vhodných termínů; finanční kompenzace
Překážky na straně vedoucích zařízení/neochota uvolňovat z výuky – volba vhodných termínů	Nesplnění cílů projektu	3	3	Volba vhodných termínů; finanční kompenzace pro zajištění náhradní výuky
Špatná dopravní dostupnost, dlouhé dojezdové vzdálenosti	Nesplnění cílů projektu, nevznikne síťování a systém spolupráce	2	2	realizace v lokálních centrech; finanční kompenzace nákladů
Nedostatek kapacit pro školení, dlouhodobý proces výchovy odborníků (kariérový poradce, školní psycholog, asistent pedagoga)	Absence odborníků, nesplnění cílů	3	3	Rozšířit nabídku vzdělávání, včas zahájit nábor potenciálních zájemců
Nedostatečná kapacita služby při velkém počtu	Absence odborníků, nesplnění cílů	2	2	Analýzy trhu/zájmu pánování

zájemců	projektu			
Nezájem ze strany školicích center a univerzit	Absence odborníků, nesplnění cílů projektu	2	2	Intervence MŠMT, zkrácení procesu akreditace
Nedostatek odborníků v dané oblasti	Nesplnění cílů projektu	3	3	Intervence MŠMT a zřizovatele – finanční motivace – posílení rozpočtu
Spojování funkcí výchovného a kariérového poradce, nízké využití potenciálu třídních učitelů	Nedostatečná informovanost rodičů, nesprávný výběr studijního oboru, předčasné opuštění vzdělávací soustavy, ztížené uplatnění na trhu práce	3	3	Intervence MŠMT a zřizovatele, využití potenciálu TU a dalších pracovníků; zapojení profesních komor do kariérového poradenství
Nedostatečná provázanost potenciálu SŠ s trhem práce	Absence odborníků uplatnitelných na trhu práce, Nezaměstnanost absolventů „nepotřebných“ oborů	3	3	Posilování oborů v souladu s předpokládanými potřebami trhu práce/analýza trhu práce, posilování praktického vyučování na ZŠ, využití intervence MŠMT a Asociace; krajů/sektorová dohoda využití výstupů dotačních programů
Nízká úroveň výuky polytechnických předmětů na ZŠ (pracovní a technické činnosti)	Nezájem o technické obory, nezaměstnanost absolventů, předčasné opuštění vzdělávací soustavy, ztížené uplatnění na trhu práce	3	3	Analýza trhu práce, posilování praktického vyučování na ZŠ, výchova budoucích učitelů v polytechnických oborech

Stupnice závažnosti vnímaného dopadu rizika:

- 1 – téměř nezatelný
- 2 – znatelný
- 3 – významný
- 4 – velmi významný
- 5 – nepřijatelný

Stupnice pravděpodobnosti výskytu rizika:

- 1 – výjimečně
- 2 – ojediněle
- 3 – často
- 4 – velmi často
- 5 – pravidelně, trvale

1. Cílová skupina: Děti a žáci

Popis cílové skupiny:

Na cílovou skupinu dětí do 15 let a žáky škol jak stávající, ale i budoucí je tento projekt prioritně zaměřen. Jedním z přínosů projektu je zlepšení rovných příležitostí a zvýšení kvality ve vzdělávání, ale i přizpůsobení výuky individuálním potřebám žáků. Informace o potřebách této cílové skupiny budou zajišťovány zprostředkovaně přes učitele a vedoucí pracovníky škol, případně pomocí kvalifikované veřejnosti a rodičů. Snahou je vzdělávat žáky v heterogenních skupinách s efektivním využíváním informačních technologií.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem dětí z cílové skupiny	Děti z cílové skupiny nemají zájem o skupinové vzdělávání	Projekt nedosáhne požadovaných přínosů	Vysoká	Vysoká	1	Děti je se musí ještě před realizací projektu seznámit s prací ve skupinách.
Technické problémy informačních technologií	Neočekávané problémy výpadků informačních technologií	Zdržení projektu	Vysoká	Nízká	3	IT odborník, který bude k dispozici pro řešení nenadálých událostí
Nedostatečná komunikace a nedostatečné informování o potřebách cílové skupiny.	Cílovým skupinám se nedostanou relevantní informace.	Narušení projektu. Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Nízká	3	Vytvoření komunikačního plánu

2. Cílová skupina: Pedagogičtí pracovníci

Popis cílové skupiny:

Pedagogičtí pracovníci budou informováni pomocí vedení školy a zřizovatelů, pracovní skupiny a realizačního týmu a do tvorby MAP budou zapojeni převážně pomocí zvolených zástupců v pracovních skupinách nebo budou moci komunikovat např. pomocí webových stránek. Snahou projektu je vyhledávat ve skupině pedagogických pracovníků lídry.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem pedagogických pracovníků o zapojení do projektu	Pedagogové z cílové skupiny – lídři nemají zájem o zapojení do projektu	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Vyhledávání aktivních pedagogů ještě před započítím realizace projektu - jejich zapojení do přípravy projektu
Nedostatečná komunikace a nedostatečné informování ze strany vedení školy a zřizovatelů	Cílovým skupinám se nedostanou relevantní informace.	Narušení projektu. Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Nízká	3	Vytvoření komunikačního plánu

3. Cílová skupina: Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže.

Popis cílové skupiny:

Do projektu budou zapojovány aktéři v oblasti vzdělávání dětí a mládeže i neformálního a zájmového. Tato cílová skupina bude do projektu aktivně oslokována žadatelem a partnerem. Tato cílová skupina bude začleněna zejména do zlepšování systému vzdělávání především v oblasti spolupráce a s ohledem na zlepšování kompetencí, rozšíření neformálního vzdělávání a rozvoje metod. Zapojením této cílové skupiny by mělo vést k lepšímu propojení škol s veřejností a rodiči.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem cílové skupiny	Realizačnímu týmu se nepodaří oslovit dostatečný počet zájemců o zapojení do projektu	Nedojde k zapojení celé jedné cílové skupiny	Nízká	Nízká	3	Dostatečná příprava realizačního týmu
Nedojde k rozvoji metod a přístupů ve vzdělávání	Cílová skupina má zájem o zapojení do projektu, ale k rozvoji metod a přístupů ve vzdělávání nedojde	Projekt nedosáhne stanovených cílů	Vysoká	Vysoká	2	Stanovení již na začátku projektu způsoby jakými dojde k rozvoji metod a přístupu ke vzdělávání.

4. Cílová skupina: Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství

Popis cílové skupiny:

Projekt počítá se zapojením organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství. Jedná se nejen o nepedagogické pracovníky, pracovníky v neziskových organizacích a organizacích působících ve výzkumu a poradenství, ale i působící v jiném než základním vzdělávání. Díky zapojení této skupiny by mohlo opět dojít k rozvoji metod a přístupů ve vzdělávání. Tuto cílovou skupinu bude oslovovat realizační tým.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem cílové skupiny	Pracovníci a dobrovolníci z cílové skupiny – lidé nemají zájem o zapojení do projektu	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Informování o projektu a jeho zapojení cílové skupiny před započítím realizace projektu - jejich zapojení do přípravy projektu
Cílová skupina	Cílovým skupinám se nedostanou relevantní informace.	Narušení projektu. Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Nízká	3	Vytvoření komunikačního plánu
Nedojde k propojení škol s veřejností a rodiči	Cílová skupina má zájem o zapojení do projektu, ale propojení škol, veřejnosti a rodiči nedojde	Projekt nedosáhne stanovených cílů	Vysoká	Vysoká	2	Stanovení již na začátku projektu způsoby propojování škol, veřejnosti a rodičů. Vytvoření matice odpovědnosti.

5. Cílová skupina: Pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu

Popis cílové skupiny:

Projekt počítá se zapojením co nejširšího spektra aktérů ve vzdělávání i s ohledem na popularizaci vědy a kurikulární reformu. Realizační tým bude mít za úkol tuto cílovou

skupinu aktivně vyhledávat a aktivně zapojovat tyto experty. Jejich přínosem bude opět změna a rozvoj metod vedoucí ke zlepšení vzdělávání v podobě nových a nejlépe inovativních metod.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Realizační tým nebudeme dostatečně aktivní	Realizačnímu týmu se nepodaří zapojení této cílové skupiny do projektu	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Informování o projektu a jeho zapojení cílové skupiny před započítím realizace projektu - jejich zapojení do přípravy projektu
Cílová skupina se aktivně zapojí, avšak žádná změna nenastane	Cílová skupina má zájem o zapojení do projektu, ale k rozvoji metod a zlepšení vzdělávání nedojde	Projekt nedosáhne stanovených cílů	Vysoká	Vysoká	2	Stanovení již na začátku projektu způsoby jakými dojde k rozvoji metod a ke zlepšení vzdělávání.

6. Cílová skupina: Rodiče dětí a žáků

Popis cílové skupiny:

Jedná se o jednu z nejdůležitějších cílových skupin, která nejvíce působí na děti a žáky. Rodiče budou projektem informováni o možnostech a postupech, ale největší snahou realizačního týmu bude rodiče aktivně do procesu zapojit. Rodiče dětí mohou své potřeby přenášet přes učitele, případně se obrátit na nositele projektu díky možnosti komunikace na webových stránkách.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem cílové skupiny	Pracovníci a dobrovolníci z cílové skupiny – lídři nemají zájem o zapojení do projektu	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Malá	Vysoká	4	Informování o projektu a jeho zapojení cílové skupiny před započítím realizace projektu. Riziko je velmi malé, tato cílová skupina má zájem o zapojení do projektu. Vytvoření komunikačního plánu.

7. Cílová skupina: Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení

Popis cílové skupiny:

Pomocí síťování a spolupráce si budou vedoucí pracovníci škol a školských zařízení sdílet informace, navzájem si mohou pomoci při řešení různých problémů. Cílová skupina bude zapojena jak do tvorby strategického rámce, ale i v rámci tvorby ročních akčních plánů a dohod o prioritách a především do zpracování výstupu v podobě místního akčního plánu. Tato cílová skupina byla oslovena již v průběhu přípravy projektu. Spolupráce s touto cílovou skupinou bude v projektu zásadní.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem vedoucích pracovníků škol a školských zařízení do zapojení projektu	Lídři škol nemají zájem o zapojení do projektu	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Informování o projektu a jeho zapojení cílové skupiny před započítím realizace projektu - jejich zapojení do přípravy projektu
Nedostatečná komunikace a nedostatečné informování ze strany realizačního týmu	Cílovým skupinám se nedostanou relevantní informace	Narušení projektu. Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Striktní dodržování vytvořeného komunikačního plánu
Není dodržován komunikační plán mezi školami	Nedojde ke sdílení informací	Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Striktní dodržování vytvořeného komunikačního plánu

8. Cílová skupina: Veřejnost

Popis cílové skupiny:

Tato cílová skupina bude do projektu zapojena především díky informování ze strany nositele a partnera přes webové stránky. Předpokládáme, že tímto způsobem mohou být osloveni i experti a odborná veřejnost, která se bude moci do projektu aktivně zapojit a sdílet tak své zkušenosti.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Nezájem cílové skupiny	Veřejnost nebude mít zájem o informace k projektu	Z projektu vypadne jedna cílová skupina	Vysoká	Nízká	3	Vytvoření komunikačního plánu
Předpoklad, že se aktivně zapojí experti a odborná veřejnost se nenaplní	Cílovým skupinám se nedostanou relevantní informace.	Narušení projektu. Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Nízká	3	Kvalitní webové stránky a jejich propagace

9. Cílová skupina: Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice

Popis cílové skupiny:

Do projektu budou aktivně zapojeni zřizovatelé jednotlivých školských zařízení. Za zřizovatele budou vybráni zástupci do pracovních skupin. Jejich zapojení pomůže k jednodušší implementaci změn a postupů, které budou projektem produkovány.

Hrozba	Scénář	Dopad	Pravděpodobnost	Škoda	Riziko	Eliminace
Zapojení zřizovatelé a jejich zástupci nebudou v projektu aktivní	Cílová skupina se bude projektu účastnit, avšak nebude aktivní.	Projekt nedosáhne požadovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Informování o projektu a jeho zapojení cílové skupiny před započítáním realizace projektu - jejich zapojení do přípravy projektu
Nedojde ke snížení administrativní náročnosti	Cílová skupina se sice zapojí aktivně, ale ke snížení administrativní náročnosti implementace nedojde	Projekt nedosáhne plánovaných cílů	Vysoká	Vysoká	1	Vytváření výstupů – jednodušší postupy implementace a jejich průběžná kontrola

2.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Prioritní oblast 1: Technické a investiční zajištění moderní infrastruktury místních škol s dostatečnou kapacitou v souladu s demografickým vývojem dětí a žáků v území			
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Poloha školy	Vysoký počet žáků ve třídě	Využití investičních prostředků z ITI/IROP/CLLD či jiných zdrojů na investiční záměry rozvoje škol a využití dotačních a grantových zdrojů	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukci objektů škol a stavební dispozice některých budov
Dlouhá tradice škol v obcích-prioritní zájem samospráv zachovat školu jako centrum kulturně-společenského života v obci	V některých lokalitách nedostatečné a nevyhovující prostory škol a školských zařízení	Širší využití kapacit školských zařízení v malých obcích i pro komunitní aktivity	Změny politické situace v obcích (po volbách) a časté změny školské legislativy (omezené možnosti dlouhodobého plánování)
Nabídka volnočasových aktivit v místě školy	Zastaralé a nevyhovující školské zařízení a zázemí škol	Zlepšení postoje veřejnosti ke školám v malých obcích	Odliv žáků z venkovských škol (a z okrajových částí měst) do měst

Prioritní oblast 2: Materiální, technické a personální zajištění polytechnického a přírodovědného vzdělávání v MŠ, ZŠ a organizacích zájmového a neformálního vzdělávání			
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Velmi dobře pokryté sledované území sítí školských zařízení	Neochota pedagogů přijímat změny	Spolupráce škol s rodičovskou veřejností	Nesoulad obsahu učiva na PF s praxí a poptávkou škol (aprobace, školská administrativa, ŠVP)
Kvalifikovanost pedagogických sborů (výhoda místní PF)	Nedostatečná a zastaralá vybavenost učeben	Využití dotačních a grantových zdrojů	Výkyv v demografickém vývoj
Nabídka volnočasových aktivit	Finanční podhodnocení práce pedagogů	Zapojení dalších subjektů (podniky, společnosti, zájmové organizace,...)	Nedostatek finančních prostředků

Prioritní oblast 3: Rozvoj a podpora vzájemné spolupráce MŠ, ZŠ a organizací zájmového a neformálního vzdělávání pro dosažení vyváženého systému vzdělávání			
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Spolupráce místních spolkových organizací (SDH, včelaři, myslivci, PČR,...) se školami	Pedagogické sbory nevyužívají týmové práce, absence komunikace a spolupráce (v rámci celého ORP)	Využití OP VVV a dalších zdrojů pro financování vzdělávání subjektů v ORP	Nedostatek finančních zdrojů
Dobrá spolupráce ZŠ mezi sebou, MŠ mezi sebou a zřizovateli (na venkově)	Neochota pedagogů zapojovat se nad rámec svých pracovních povinností mimo vyučování	Legislativní podpora zájmového a neformálního vzdělávání	Neucelenost a časté změny legislativy, vysoká administrativní náročnost
Dobrá spolupráce mezi školami zřízenými MMHK	Absence vzájemné spolupráce a koordinace aktivit ZŠ a MŠ v rámci ORP (město, ostatní školy, venkov,...), nedostatečná výměna informací mezi školami, sdílení dobré praxe	Změna životních hodnot rodičů a dětí a jejich postojů – využití školské rady rodiči, vyslechnutí jejich požadavků,...	Odchod zkušených pedagogů, generační výměna, ztráta kontinuity

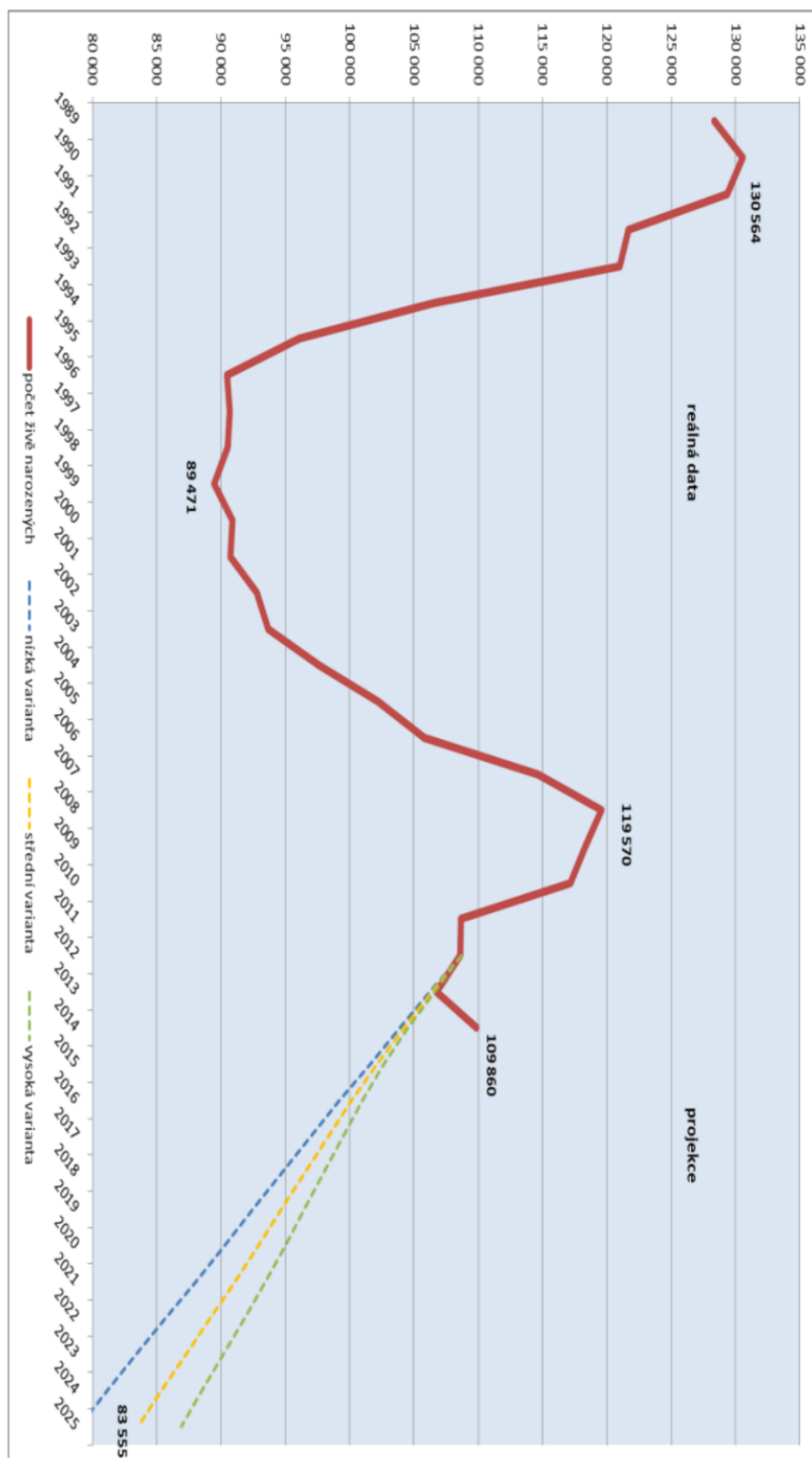
Prioritní oblast 4: Rozvoj pozitivního klimatu v MŠ a ZŠ podporující podnikavost a iniciativu dětí a žáků			
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Zavedená komunikace mezi rodiči a školou	Nízký počet projektů na podporu podnikavosti a iniciativy	Účast dětí na aktivitách škol realizovaných nad rámec výuky	Nedostatečné finanční zajištění
Důraz na rozvoj samostatnosti, tvořivosti a kreativity žáků	Velké administrativní zatížení pedagogů	Vzdělávání pedagogů, včetně sdílení dobré praxe, sdílení zkušeností a připravenost na čerpání financí z OP	Nevhodné podmínky pro účast na vzdělávání pedagogických pracovníků
Kvalifikovaní výchovní poradci a diagnostika	Ne všichni pedagogičtí pracovníci jsou schopni a fundováni využívat alternativní metody a postupy	Zapojení rodičů do činnosti škol a podpora škol jako komunitních center	Přepracovanost a vyhoření pedagogických pracovníků vzhledem k pracovní vytíženosti

Seznam zkratek

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
DO	doporučené opatření MAP
IČ	identifikační číslo organizace
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)
IZO	resortní identifikátor školy
KAP	krajský akční plán
MAP	místní akční plán
MAS	místní akční skupina
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
ORP	obec s rozšířenou působností
PD	projektová dokumentace
PO	povinné opatření MAP
RED IZO	resortní identifikátor právnické osoby vykonávající činnost školy
SVP	speciální vzdělávací potřeby
VO	volitelné opatření MAP
ZŠ	základní škola

Přílohy:

Obrázek č.6 Populační křivka/prognóza počtu narozených v ČR Zdroj: data ČSÚ

Obrázek č.7 *Očekávaný vývoj počtu žáků/studentů* Zdroj: data ČSÚ

